

OUR LIFE

НАШЕ
ЖИТТЯ

IN THIS ISSUE:

N. P.: To be or not to be
У тридцятьліття великої жертви
Консолідація та її манівці
О. Залізник: Три душі
В. Шпаківська: За єдність вимог у вихованні

Лютий Ч. 2 February

1954

ср.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК XI.

ЛЮТИЙ, 1954

Ч. 2

OUR LIFE

VOL. XI.

FEBRUARY, 1954

No. 2

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу
909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

**НЕЗНАЧНА ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТИ
У 1953 Р.**

Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок 3 дол.

Передплата в Канаді 3 дол.

Річна передплата в Англії

й Австралії 1 ф. ст.

Річна передплата у Франції 900 фр.

Гроші слати на чековеkonto:

Mr. M. Kolankiowskyj,

186 Bd. St. Germain, Paris 6. c.c. 876771

Edited by Editorial Board

Monthly publication except August, of the Ukrainian
National Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription
in France 800 francs, per year.

Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"**КАНАДА:**

Mrs. Lewka Romanyk
1252 Broadview Ave.
Toronto, Ont., Canada
Telephone: HA 6036

АНГЛІЯ:

Mrs. I. Witoszynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yorks.
England

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko
186 Bd. St. Germain
Paris 6
France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia

З М І С Т

У тридцятьліття великої жертви	1	N. P.: To be or not to be	13
Консолідація та її манівці	2	Perle Mesta in Ukraine	13
О. Залізник: Три душі	4	The everyday life under Soviets	14
В. Шпаківська: За єдність вимог у вихо- ванні	5	Зірка: Подбаймо про мистецьку картину .	15
На зїзд Міжнародної Жіночої Ради	6	Л. Ненадкевич: Вирізування	17
С. Парфанович: Мама	7	Н. Костецька: Діти у гостях	19
В управі Інтернаціонального Інституту ..	8	Р. З-ч: Чортенятко	20
П. Василенко-Половська: Українська різь- барка	9	Л. Храплива: Пригоди ведмедика	21
В одному Відділі СУА	11	О. Кисілевська: Наше найближче завдання	23
Посмертна згадка	13	Обїздка наших делегаток	24
Із листів до редакції	12	Вістки з Централі	26
		При громадській роботі	27
		М. Гриньовська: Лінія партії	30

Обгортку „Нашого Життя“ виконав мистець Святослав Гординський

У тридцятьліття великої жертви

Велика постать цієї жінки виринає щороку в лютий перед нами. Щороку згадують її численні жіночі організації, що носять її імя. А тепер, у тридцятьліття її героїської смерти, полине безліч думок на те загибле місце Янівського цвинтаря, де її могила.

Ольга з Левицьких Басараб спочила там у 1924 р., закатована у польській тюрмі дня 13. лютого. Вістка про її мученичу смерть потрясла тодішнім українським світом. Завдяки заходам українських жіночих організацій удалося поширити вістку про те заграницю й піднести протест на міжнародньому форумі. Вже в несповна рік по підписанні акту Ради Амбасадорів показала світові гола правда, про польську окупацію Західної України.

Та не політичне значення цього факту важне для нас. Про це вже писалося багато і ще будуть розглядати його пізніше з іншої й кращої відстані. У ці роковини хочемо підійти до Ольги Басараб, як до української жінки й людини. Бо нам, зорганізованому жіноцтву хочеться пізнати її прикмети й особливості, що видвинули її на передове місце в намяті українського народу.

Коли переглянути її життєпис, що його вже маємо в докладній формі, застановляє нас, поза всіма іншими фактами — її активність. Ми бачимо її вже в Перемиському Інституті на пості бібліотечарки, а дещо пізніше в рядах Української Стрілецької Організації, де гуртувалася тоді молодь. Порядкує бібліотеку „Жіночої Громади” і веде курси неграмотних у „Просвіті” З вибухом війни вона входить до

Комітету Допомоги Раненим у Відні, а пізніше до Українського Жіночого Союзу там же. Всюди її участь є замітна. Правда, вона не змагає до проводу, до головства, а всюди є активним, незвичайно працюючим членом управи.

Її почини особливі, незвичайні, а переводила вона їх у життя з душею. От хочби згадати опіку над раненими з рамени Комітету Допомоги Раненим. Оця піддержка нещасних наших воєнків, загублених у великих віденських шпиталях, праця над ними, наука: письма для неграмотних, листування з ними і з родинами їх — це велетенське зусилля, що звернуло увагу чужого оточення на себе. Взаємни робітничого товариства „Єдність” з Українським Жіночим Союзом навязались завдяки її рішучим заходам. Та і в самому Жіночому Союзі, де зустрілись уперше у громадській праці придніпрянки з галичанками, виринали розбіжності. Ольга Басараб вміла бачити справу критично й мала відвагу виявити свою думку.

Також допомагала вона в організуванні концертів молодих українських дебютанток у Відні. А вкінці виказала ініціативу також у взаєминах із міжнародніми жіночими організаціями. Для конгресу Ліги Мира і Свободи треба було збирати матеріял, укладати меморіал, переписувати й перекладати на чужі мови. Вона перевела всю підготовну роботу для виступу нашої делегації.

При цьому Ольга Басараб мала солідну фахову освіту. Вона належала до перших українок, що закінчили вищі торговельні студії у Відні й завжди фахово працювала.

Немає ще звідомлення про її ролю і діяльність в Українській Військовій Організації. Та попередні факти кажуть догадуватись, що праця її пробігала так само обовязково й жертвенно.

Ми спинились довше над цими фактами з її життя, що навітлюють її громадське наставлення. Завжди активна, завжди в передових рядах, де йшло про працю чи якесь особливе завдання, без претенсій до проводу чи репрезентативності — ось що характеризує її в праці. Особисті обставини, хоч які невідрадні (згадаймо про її сирітство і втрату коханого чоловіка) — не заломлюють її а навпаки — неначе повертають лицем до громади, до іншого ідеалу. Вона служить йому все життя. Бо саме цього слова можна приложити до її громадської праці. Вона **служила** громаді своїм словом, своїм ділом, своїм умінням, а не бралася верховодити чи проводити.

Ольга Басараб зарисовується перед нами виразно крізь віддаль тридцяти років. В її духовому обличчі бачимо одну з найкращих представниць отого жіночого покоління, що вирошло напередодні першої світової війни. Її життєвий ідеал — служіння Україні — вона підготувала солідним фаховим знанням та широкою загальною освітою. Особисте вміла підпорядкувати загальному і легка у взаєминах із людьми, вміла діяти у громаді. А коли час поставив перед нею вимогу найвищої жертви, бо свого життя — вона вміла й її зложити.

Зорганізоване жіноцтво цінить її пам'ять ще з одної причини. Ольга Басараб була чинна в жіночих організаціях, вона

(Продовження на стор. 2)

Консолідація та її манівці

В останньому часі в нас стали дуже часто вживати цього слова. Консолідаційні заходи робить все і вся і то в різних напрямках. Також із жіночих кругів впало вже кілька голосів у пресі (М. Стратієнко, Н. Василенко), а нещодавно присвячено йому навіть цілий вечір живої газети. Це все глоси того самого середовища. Чому виринуло таке питання? Чи справді існує на жіночому відтинку таке розбиття, що вимагає аж консолідаційних заходів?

Настав уже час, щоб до цієї справи висловився Союз Українок Америки. Та щоб з'ясувати собі як слід становище цієї найстаршої в Америці жіночої організації, треба сягнути думкою в ті часи, коли вона творилась. У 1925 р. коли гостювала в Америці Ганна Чикаленко-Келлер як делегатка на конгрес Міжнародної Ради Жінок, на вічу в Нью Йорку, що його скликало українське жіноцтво, піддала вона думку — злучити існуючі вже жіночі товариства в центральну жіночу організацію. Резолюція віча дала почин до того. Із сентименту до Рідного Краю і молодого ще тоді Союзу Українок у Галичині

прийнято назву — Союз Українок Америки. Одначе статут нової центральної організації був відмінний, бо виростав із умовин нової країни. Не знаючи американських умовин українське жіноцтво в краю не могло давати нам тут вказівок чи напрямних. Тому й праця СУА пішла зовсім іншими шляхами. Вироблення свого членства та власну програму випрацював Союз Українок Америки власними силами. Як також власними силами придбав собі місце у суспільстві: бачимо СУА в езекутивних управах УККА, ЗУАДКомітету на рівних правах. Як співтворець цих установ Союз Українок Америки увійшов туди силою свого авторитету, без окремої боротьби за це становище.

Водночас треба ствердити, що розбудовуючи власне життя в ЗДА, Союз Українок Америки клав усе вагу на взаємини з Рідним Краєм. Він живо слідкував за розвитком жіночої організації на рідних землях і піддержував його у його визвольних заходах та матеріальних потребах. Оце останнє завдання дозволимо собі підкреслити. Союз Українок Америки все ставився з особливими почуваннями до своїх посестер у краю, та все був готовий на кожен заклик до допомоги.

Тому коли жорстока доля вигнала їх з рідних земель, zorganizоване жіноцтво в ЗДА піддержало їх на скитальщині, допомагало в переселенні й широко відкрило двері своєї організації новоприбулим. Зявилась нагода об'єднатись усім у рямках однієї організації та повести дальшу працю разом.

Ясно було, що співпраця не налагоднається зразу. Бо ж унутрі кожної організації існують тертя між поколіннями. А тут зійшлися три гурти жінок, що з них кожний виріс й розвивувався в інших умовах та поживив до інших способів праці. Така сполука вимагає певного громадського вироб-

лення і доброї волі кожної сторони. Та вона й є власне **пробою громадської зрілості** і здається — українському жіноцтву повинно залежати на тому, щоб та спроба вдалась.

Союз Українок Америки репрезентував тут господинь цього поселення, що знають добре грунт та виробили відповідні до нього методи праці. Це й зрозуміли громадські вироблені одиниці зпоміж новоприбулих. Вони зголосились зразу ж у ряди СУА і стрінули тут українку, що кілька десятків літ тому вийшла спід сільської стріхи та у своїй мандрівці здобула певність себе і громадське відчуття. Разом із нею вони стали тепер формувати своє громадське життя.

Коли жіночий загаль новоприбулих переборов початкові труднощі влаштування, теж зголосився у ряди СУА. Показалося, що форму співпраці треба добирати різно: одні можуть порозумітись у рямцях спільних Відділів, а другі хочуть працювати в окремих гуртах. У висліді цього збільшилося членство й постало 16 нових Відділів за останні три роки. Та всі згуртувались у рямцях існуючої тут організації, розуміючи однаково її завдання й остаточну мету.

Оце злиття двох хвиль імміграції уже дало наслідки і в праці. Давні внесли в неї досвід американського ґрунту, свою сердечність і прямоту та велику жертвенність, а новоприбулі — молодечий розмах, нові ділянки праці та своє знання. Обі сторони зрозуміли, що внесли рівні цінності у майно організації. Бо в громадській праці має вартість не лиш ступень освіти чи суспільний стан, а характер людини, відданість справі і жертвенність праці, інтелектуальних сил і матеріальних засобів. Та посеред новоприбулих знайшлися і такі, що не влучилися в цей процес. Одні мали застереження, що „методи праці СУА застаріли”, другі не

У 30-ЛІТТЯ ВЕЛИКОЇ ЖЕРТВИ

(Закінчення зі стор. 1)

знала й любила їх мозольну, дрібну, жіночу роботу. Цю громадську жертву, яку складає українська жінка щодня у рямцях своїх організацій. Ольга Басараб ступила кроком далше. Вона пішла у підпілля, щоб не тільки своєю працею, але й жертвою своєї крові послужити Україні. В її постаті об'єдналися два шляхи, дві течії українського жіночого руху — жінки, громадської працівниці та жінки-боевички. І тому її мають дорога одним і другим, і тому її постать промінює вперед на довгі віки.

знайшли там належної пошани до свого громадського стажу. Видно, що не зрозуміли як слід свого призначення в цій країні, не зуміли знайти належного відношення до **господинь цього поселення**. Бо це вже їм вистачило, щоб стати осторонь, а то й зорганізуватись окремо.

Союз Українок Америки не реагував на це. Великий процес злиття двох хвиль поселення триває і дає всякі прояви поступу і застою. Тому й на його шляху можуть траплятися одиниці, а то й гурти, що відокремлюються „для особливих завдань” чи на те, щоб пам'ятати „чим вони були”. А життя йде далі й показує, що все, що постає з внутрішньої потреби членів, з тяги до добра, у взаємній пошані до спромог і знання кожної членки — розвивається.

Чому тепер обзиваються голоси за консолідацією? Консолідацію переводить саме Союз Українок Америки, працюючи вже кілька літ над злиттям „давніх” із новоприбулими. Унутрі організації перетворюються сили, цементується воля, й горить тепло, що його потребує кожна ідея, коли має бути успішною. У перехресті думок, в обміні досвіду виростає з тут роджених і новоприбулих нова українська громадянка Америки.

Коли хтось бажає приложити своїх сил до цієї роботи — США радо привітає кожного. Двері нашої організації завжди відкриті для жінок доброї волі і для гуртів з доброю інтенцією, щоб у спільній праці порозумілись і знайти себе. Треба тільки пам'ятати, що в нашому змаганні діють різні громадські цінності і всі всі вони мають свою вагу. Перецінювання одних над другими веде на манівці, що їх потім ніяка консолідація не всилі направити.

На наше прохання Перла Места, б. американський посол до Люксембургу, прислала нам свою світлину. Її секретарка, п. Вентуре пише, що п. Места зворушена листами й іншими признаками уваги від українців у ЗДА й Канаді.

Ось зміст листа п. Мести, що його долучила до світлини:

До „Нашого Життя“:

Я провела в Українській Республіці кілька днів і українці мені дуже сподобались. Відчуваю, що вони об'єднані і працюють важко.

Із щирим привітом

Перла Места

б. посол у Люксембургу

Три душі

Коли українські жінки величають у місяці лютому героїнь сучасної доби, тих завзятих і сильних духом жінок у часі жорстокої боротьби і в хвилину насильної смерті, коли поминають сотні тисяч неповинних мучениць, жертв большевицького насилля, голоду і каторжної праці, виринають у моєї пам'яті „три душі“.

Не три душі з Шевченкової містерси „Беликий Льох“, не ті уявні жертви національної несповідомості й услужливості ворогові, яких, по словах Шевченка, сам Бог жорстоко за це покарав наглою смертю, і не впускав до раю душу тієї темної сільської дівчини, що цареві московському коня напоїла, і тієї, що перейшла в повні дороги Богданові, як їхав у Переяслав Москві присягати і навіть тієї дитини ще, що усміхнулася до золоті галери, якою їхала цариця Катерина по Дніпру. Ні, не душі, що зродилися в уяві поета згадуються мені, а душі живих ще не так давно українських дівчат, з якими доводилося стрічатись у щоденному житті, бачити їх при науці, при праці й дозвіллі, в їх буднях і святах.

Це були також скромні українські дівчата, як і Шевченкові „три душі“, але свідомі національної приналежності, рядові члени львівської української громади в передвоєнні роки, учениці фахової школи „Труд“ у Львові.

Найстарша з них, Марійка І., дочка інтелігентних батьків, що дбали за освіту дітей. Мала вона змогу покінчити гімназію й учительську семінарію, та за польського панування не було місця для українських учительок на українських землях, а на чужу, польську, не хотіла йти і рішила, що ліпше бути кравчиною серед своїх, як учителькою між чужими.

Як нині бачу її. Її сніжно-біле личко ще більше розяснювали сині очі та ярко русяве волосся, що обрамовувало її рівне чоло. Тиха і здержана, все тактовна й

опанована і все привітна — цінні прикмети для людини, що збирається будувати власний варстат праці.

Друга з них, Рузя Ф., дочка вбогої вдови, селянки з Дрогобиччини. Своєю здібністю дивувала учителів сільської школи, що намовили маму післати її до гімназії в Дрогобичі. Та довше трьох літ посилати дочку до школи бідній вдові було не під силу. Помагати їй грішми обіцяв стрийко з Канади, але під умовою, що кине гімназію й буде вчитися кравецтва, мовляв, тим у Канаді можна добре заробити. Її отверта голова прагнула знання, поширення світогляду. Не мала вона хисту до шиття, бракувало їй терпеливості і педантності, шитво виходило з-під її рук усе вимняте, вимучене. І дійсно, куди ж тому хлопчурові зі смаглим кантястим обличчям, із твердим поглядом сталевих очей і рвучкими рухами — класти дрібні стіби нижних мережок чи вишивок? Але далекий стрийко, що посилав гроші, був твердий у своїй постанові: вона мала вчитися кравецтва.

Третя, найменша, Оля М., мати її львівська прачка-вдова. Не така, що кермує електричною машиною в гігієнічно улаженій пральні; кожний день в іншій хаті, похилена над великою балією брудного білля, серед випарів мила й поту, цілий день пере й полоче розідженими содою пальцями, щоб заробити на прожиток своїм чотирьом дочкам і собі. Вона своїх дочок не лиш годувала, а й виховувала — всі вони хоч і бідно, але все чистенько одягнені, чемні і обов'язкові, належали до найкращих учениць школи ім. Тараса Шевченка, тієї званої, найстаршої клітини „Рідної Школи“ Впродовж довгих років посвячувала себе всеціло цій школі Константина Малицька — та велика українська вчителька — своїм талантом і знанням та своїм хрустальним характером і відданою працею

для виховання молоді. Говорила мені вона раз: „Далеко більше пошани маю для старої М-чки, що такими зусиллями виховує своїх дочок, як для наших матеріально забезпечених пань, від яких більше можна вимагати, як від бідної прачки!“

Вартісну матір мала Оля і такою була вона сама. На вигляд дрібненька, звинна і зграбна, з рожевим усміхненим личком, все грала ролю ангела в шкільних виставах на св. Миколая. Шитво виходило з її рук найскорше, делікатно виконане, чистеньке. Також найскорше віддавала свої письменні задачі, найкраще з усіх учениць деклямувала поезії Шевченка й Лесі Українки.

Такі були ті рядові українські дівчата, безпретенсійні учениці кравецької школи!

Усі три, враз із сотнями таких як вони жертв московського варварства, загинули в тюремних катівнях, перед відступом большевиків зі Львова. Вже тринадцятий рік, як криє їх сира земля.

Не важно, чи загинули вони як свідомі борці проти віковичного ворога, чи як випадкові жертви. Того ми не знаємо, але гинули вони за Батьківщину!

Господь Бог напевно покликав ті „три душі“ в свої тереми і вони звідтам, з небесних висот, кличуть до нас, що віддали своє молоде життя за Україну!

О. Залізник

ВИРОБНИЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ КЕРАМІКИ

Українська малярка Іванна Винників у Парижі відкриває з початком 1954 р. виробню української кераміки. Вона виставляла вже свої керамічні вироби разом із картинами в Жуан-ле-Пен на французькій Рів'єрі, де вони знайшли признание. Перший свій виріб — гуцульську тарілку Іванна Винників призначила для Євгена Деслава, що подав їй ідею створення такої робітні.

НАШЕ ЖИТТЯ — ЛЮТИЙ, 1954

За єдність вимог у вихованні

Пані Іванна Петрів (з Бельгії) порушила в газеті „Українець-Час“ ч. 40 за 18. жовтня 1953 р., надзвичайно важливу тему: „Недоліки у вихованні наших дітей“

Виховання дітей — найвідповідальніша ділянка життя кожної родини, громади, нації. Тому не дивно, що на сторінках української преси всіх напрямків, правда, час від часу, без жадної системи, появляються статті про виховання. Майже всі вони алярмуючі, майже всі перераховують недоліки, але мало подають порад, як позбавитись цих недоліків.

Пані ж Петрів підійшла до цієї справи практично. Вона подає вказівки для роботи з дітьми — з суспільного, національного, релігійного виховання — перевірені нею самою в роботі її на Дитячій Оселі. За короткий час, витрачений на безперервну, систематичну, настирливу роботу з різно-вихованими дітьми, вона мала дуже великі позитивні наслідки. А секрет у тому, що діти були під одним впливом невеликої групи педагогів-вихователів! Тут не було безпосередніх на той час впливів родин, таких різних у своїх підходах і вимогах до дітей, не було кіно, не було вулиці.

Ще раз стверджує, що, на рещті, **мусять бути одні вимоги** до дитини в родині, дитячому садочку, школі, в дитячій оселі і подібних закладах. Коли школи в наших умовах чужі, то всі інші виховні установи, в тому числі й одноденні школи у країнознавства — наші й можуть мати контакт з родиною.

На жаль, діти приходять уже до найпершого свого виховного закладу — дитячого садочку — з певними негативними навичками (кожне зі своїми), вишплеканими дома. Тяжко їх усунути, бо те, що досягається в садочку за день, в той же день руйнується дома. Але діти надзвичайно швидко пристосовуються до обставин і знають, що в садочку вони мусять поводи-

тися так, а дома можна дозволити собі щось іншого, бо там від них того не вимагають.

Тому завдання виховниць дитячих садків з першого дня, з першої години (коли діти вперше прийшли туди і неодмінно стали по-під стінами, спостерігаючи й вижидуючи, що далі буде) поставити до них певні вимоги (в перший день, бо далі буде пізно!) і не відступати від цих вимог протягом усього часу. Тоді тільки будуть наслідки! Говорю це з повною відповідальністю, бо перевірила досвідом.

У грудні 1950 року розпочав свою роботу дитячий садочок СФУЖО в будинку для вдів із дітьми, що в той час приїжджали зі скитальщини. Керівниця цього садку — п. д-р Одріна і я — поставили собі першим завданням прищепити дітям елементарні гігієнічні й трудові навички, дати здорову в певні постійні години їжу, відпочинок — обов'язковий сон після обіди, дати початки релігійного й національного виховання.

Дітям у перший же день сказано, що вони, як і всі люди, мусять їсти тільки чистими ручками, тому треба їх мити. Якби хто не помив ручок перед їдженнєм, то разом із хлібом з'їдав би й той бруд, що є на

ручках, і захворів би. І мила без жадних заперечень, навіть із охотою, бо кожний поспішав витирати „своїм“ рушничком, самостійно знімаючи його з вішака й вішаючи на те ж місце, на гачок, над яким красувалася „його киця“, чи „його песик“, чи „її білочка“, або „її яблучко“ (малюночки — ознаки, чий рушничок, бо всі рушники однакові — власність садочку). Літом, лягаючи спати, мила й ноги.

За столом кожна дитина мала своє постійне місце, а на столі ложку, вилку (ножів ми їм ще не давали) і тарілки та паперові серветки. Хліб стобав спільний для всіх. По першому куснику його роздавала виховниця (вона завжди йла з дітьми), підносячи кожному хлібницю, за що від кожної дитини діставала подяку. А далі, як хто ще хотів, то просив: „Прощу дати мені хліба“ І той з дітей, біля кого в той час стояла хлібниця, підсовував її, за що йому дякували.

Була незаперечна вимога з'їдати все, що давали. Мовляв, кожна дитина **мусить** з'їсти все, щоб вирости. Напочатку давали невеликі порції, а потім збільшували, враховуючи індивідуальні можливості кожної дитини. Починали їсти разом,

Із дитячого садку СФУЖО у Філадельфії. При забаві на подвірі.

коли вже всі одержали першу страву, після слів виховниці: „Смачного, діти! Прошу їсти“. „Дякую!“ — всі разом — і ідуть. Вставали з-за столу окремо кожний, як тільки поїсть усе (за обідом обов'язково три страви) і подякує. Ті, хто відставав, сиділи за столом доти, доки не зіли все.

Коли іноді хтось говорив: „Я не люблю цього! (якоїсь страви). Не хочу цього їсти“, виховниця завважувала: „Діти не можуть уживати слів „не люблю“, „не хочу“ — вони ще малі і не знають, що їм потрібно, щоб вони росли й були здорові!“ І ілі все... Навіть ніхто ніколи й не подумав лишити щось у тарілці.

За столом ми домагались абсолютної тиші й досягали цього — ніхто не розмовляв. Напочатку, звичайно, діти починали говорити, але систематичні, не пропускаючи жадного випадку зауваження виховниць й категоричні вимоги їсти мовчки давали свої наслідки.

В розмові дітям з'ясовано, що все, що люди мають, є від Бога. Тому треба молитись перед кожним їдjenням і дякувати Богові після нього. В перші ж дні ми вивчили з дітьми „Во імя Отця“ і „Святий Боже“ (як найкоротші молитви) і діти хором вголос прочитували перед кожним їдjenням ці молитви по три рази кожну. Після їдjenня кожне з дітей мусіло перекреститися само. Коли хтось забував це зробити, діти самі нагадували йому.

По обіді діти роздягалися й лягали в ліжка. На окремому ліжку в цій же кімнаті лягала й виховниця. Спочатку діти за являли, що вони дома в день не сплять і тут не будуть спати. Їм дозволено полежати цілком спокійно, не рухаючись, і обов'язково з заплющеними очима. Коли хтось розкривав очі, виховниця шептала: „Лесику, очі!“, „Очка, Тамарочко!“ і... поволі всі засипляли й спали 2 години, поки їх не будили.

Нові діти беззастережно підлягали нашим правилам, самі „старші“ вимагали від них того. Вперті, систематичні вимоги

На зїзді Міжнародної Жіночої Ради

Радісним зворушенням пройняв нас лист від Національної Ради Жінок Америки, що наспів на днях до Централі США. Голова НР Шарльота Лейден запрошує офіційно п. Олену Лотоцьку у склад американської делегації на зїзд Міжнародної Жіночої Ради у Гельсінкі.

Щоб з'ясувати собі, який це зїзд та яке значення має участь української громадської діячки в ньому, пригадаймо собі хоч коротко історію наших взаємин із Міжнародною Жіночою Радою. Нещодавно писала свої спогади про те Ганна Чикаленко-Келлер. („Н. Ж.“ ч. 9. 1952). У 1920 р. увійшли українки до МЖР, створивши перед тим Національну Раду Українських Жінок у Кам'янці на Поділлі. Ганна Чикаленко-Келлер репрезентувала нас на зїзді МЖР у Осльо, де українки вперше виступили як повноправний член МЖР. Черговий зїзд МЖР відбувся в 1925 р. у Вашингтоні і в ньому взяла участь наша делегація у складі Ганни Чикаленко-Келлер, Олени Лотоцької і Юлії Яреми. Вже на цьому зїзді виступило питання дальшої приналежності українок до МЖР. Статут МЖР передбачує в ньому участь тільки жінок державних націй. Однак завдяки заходам делегації вдалося це питання оборонити. Та справу тільки відложено і по довгих безуспішних листовних заходах українки мусіли вийти з цієї міжнародної формації.

Міжнародна Жіноча Рада — це найстарша й найбільше розгалужена міжнародна жіноча організація. Її зїзди — це справжнє форум проблематики жіночого руху, туди збігаються й нитки інших міжнародних централей, що оглядаються у своїх рішеннях на працю цього „жіночого парламенту“. Тому участь українок на цих зїздах та керівниць садочку давали свої наслідки!

Трудові навички... Але це вже тема для наступної статті!

В. Шпаківська

в праці цієї організації завжди мала велике значення.

На наступному зїзді МЖР у Відні (1930 р.) виступила українська делегація вже в ролі гостя. Взяли в ній участь Софія Русова, Мілена Рудницька і канадійська українка Анна Йонкерс, яка й фінансувала виїзд нашої делегації. Відзискання нашого членства показалося покищо неможливим та намітились уже інші шляхи для нашої участі. Наші жіночі організації за океаном стали вступати в Національні Ради своїх країн, як члени. Першим увійшов Союз Українок Канади, потім Організація Українок Канади ім. Ольги Басараб у Національну Раду Жінок Канади. Дальше вступив Союз Українок Америки в Національну Раду ЗДА, а потім Союз Українок Австралії в Нац. Раду своєї країни. Там, на площині краєвих Національних Рад може кожна організація видвигати свою проблематику й тією дорогою доходити до організаційного центру.

Вже на першому повоєнному зїзді МЖР у Філадельфії в 1947 р. виступала в складі канадійської делегації від СУК п. Ганка Романчич-Ковальчук. В актуальних тоді питаннях упорядкування втікачів вона зуміла тоді багато дечого пояснити й обгрунтувати. Тепер виринає подібна нагода. У складі американської делегації зможе виступити п. Олена Лотоцька, що могла б використати цю нагоду для ознайомлення провідних жіночих кругів із нашими проблемами.

Оце запрошення приймає Союз Українок Америки як велике відзначення. Недовгий час членства (Союз Українок Америки вступив у 1951 р. до Національної Ради) уже виявив його конструктивні сили, що управлюють його до участі в світовому жіночому парламенті. Треба ж тепер гідно виповнити це місце, й використати його якнайкраще для справ нашого зорганізованого жіноцтва.

МАМА

Із циклу: Ми й Америка

Пояснення заголовка: Мама. Не треба здається пояснювати. Але ж найчастіше ви уявляєте собі при цьому молоду усмінену матір з немовлям у наруччі, інколи знову зрілу жінку, що переносить страждання через дітей, що їх прогинула війна й закатував ворог. Але мого типу мами ви або ще не зустрічали в Америці, або як зустрічали, то пройшли непомітно зайняті своїми справами. Я хочу вам її показати, оцю маму, що примандрувала з галицького Поділля чотири роки тому і що вона робила та робить на цій, новій землі.

Мама, як я зазначила, була їмостою. Треба сказати, що не винятковою, бо багато наших їмостів вели лад не лиш в хаті, але і в селі. Мамин лад розглядатиму не з боку суспільної праці, бо такої ми вимагали від їмостів, але з боку „бизнесу“, бо ми в країні, де бизнес володіє і в нього наша Мама досконало ввійшла. Коли я розмовляла з нею і старалася прослідити джерела її підприємчivosti й життєздатности, я зразу ж найшла їх: парохія не багато приносила, а дітей було четверо, всі в високих школах у місті. Удержати й вивчити їх вимагало великих коштів. І не йшли „попадянки“ на вчительок, як це в нас було в звичаю, але одна вчилася на дентистку, друга студіювала право, а сини: медицину й фармацію. Як Мама добувала гроші? Вона навязала звязки з одною катовицькою (це в Польщі) фірмою і наладнала собі збут курей.

— Коли треба було посилати телеграфічно, бо холоділень у нас не було, то я з трьома дівчатами цілу ніч скупала курки — розказує Мама.

Вона сива, небагато волосся розчесане в розділ, з заду дві маленькі косички в вісімку. Ні трішки червонила, ні трішки олівця. Мама в Америці така, як була дома. Навіть велика боро-

давка на підборідді росте собі картоплинкою, але Мама не цікавиться нею, хоч її можна б усунути.

Одна дочка виїхала до Австралії, — вона подружена, — а Мама з трьома іншими до Дітройту. Заки ще діти вспіли розглянутись за працею, а всі вони з покінченими студіями, що їх, до речі, тут не признають, Мама вже найшла працю. В ресторані, на Гемтремку, де скупчена польська, але й українська людність. Там заставили її робити вареники. Мама помітила, що при відповідному замішенні тіста їх не треба ліпити, тільки викроювати відповідною формочкою, що затискає сама береги. За кілька місяців Мама виспеціалізувалася в робленні оцих вареників, заощадила трохи грошей, винаймила собі льокаль та відкрила „Мамин Ресторан“. Недовго по відкритті я була в ньому. Він невеличкий, так столиків з десять і оці круглі стільці здовж спільного стола, не знаю справді, як назвати той „кавнтер“ За кімнатою кухня з великою печею, а в низу, в пивниці великий „дівфрізер“. Син, що працював вже в аптеці обводив мене по цих місцях і пояснював:

— Мама купила цю холодильню і тепер нам значно легше й краще господарити. Мама теж купила мені авто і я їзду раз у тиждень по товари й купую їх у більшій кількості, отже піввола, чи що. При тому м'ясо порізане вже на відповідні кусники. Це все замерзає на лід і може стояти скільки треба. Те саме товці і інші речі, що псуються.

У міжчасі в ресторані сиділо декілька гостей. Гарна чорнява панночка подавала їм харчі. Це дентистка, дочка. Працює тут як кельнерка.

— Що найбільше відходить, питаєте, — говорить із милим усміхом — скаротраєві страви. Отже: ковбаса з капустою, сі-

Гуцувська молодиця

ченики, голубці, а надіве вареники, мамині вареники. Маємо сталих гостей, що приходять їсти вечерю і принагідних. Що до національности, то на першому місці поляки, там українці й інші. Он гляньте крізь вікно: в парчку напроти наші гості.

Там сиділи на лавочках і вешталіся старші чоловіки, звичайно самітні.

Я лістаю теж порцію вареників. Вони м'які, а не такі, як інші, що їх продають скрізь у Дітройті, що сокирою можна б рубати. Вони пухкі, смачні, политі маслом і чарочка сметани до них. І більше сиру, як картоплі так, що я думала, що вони з самого сиру.

— Не думайте, що це єдині наші страви! Мама подає мені довгий список страв. — Та роляда з індики, це моя спеціальність, розказує. Поза щоденним харчуванням справляємо весілля, так на п'ятдесят осіб, різні свята й принагідні гости-

В управі Інтернаціонального Інституту

ни. Рівнож Свят-Вечір і Свячене для самітніх людей та й святкуємо разом із ними.

За довга вийшла б стаття, коли б я хотіла розказувати про все те, що й як варять у Маминому Ресторані і як калькулює вона свої ціни та прибутки. Вона тільки сказала мені, що без ваги це неможливе. Що доки не мала ваги і не виважувала харчів — тратила. Шойно докладне виважування й калькуляція привела до того, що Мама по не цілих чотирьох літах праці в своєму ресторані при частинній співпраці двох дітей поставила твердо ногу в житті. Купила дім за сімнадцять тисяч, очевидно на сплати. І на ім'янини другому синові авто. З деяким сти́дом я подумала, що я з моєї лікарської праці могла купити з такої нагоди тільки книжку за кілька доларів.

Одного дня я відвідала оцю родину в їх власному домі. На партері міститься родина фармацевта, Мама й ще одні комірники, ціла гора винайнята. Чиншом сплачується рати. Коли я я сказала до молодої пані „ваш дім“, вона поправила мене: мамин дім.

Потім Мама продала ресторан і здавалося, що спічне по шістьдесятці та доглядатиме внуків. А за чотири місяці, коли мені треба було поговорити з Мамою з нагоди цього допису, я знову сиділа в ресторані, їла досконалі вареники й слухала:

— Власник не вмів собі дати ради з рестораном і просив мене, щоб я вернулася. На яких умовах? Чи я знаю, чи то спілка, чи знову ресторан переходить на мою власність, бо той хтось, не виплатив грошей йому...

О, Мама напевне добре знає, на яких умовах! Вона не знала б, така „бізнес-вумен"! Але я не допитую. Рада, що бачу її живі, карі очі, повні молодости й рухливості. Поверх білої суконки-халата — білий фартух із кишнями, такий, який колись носила їмость, подзвонюючи ключами. Я задоволена, що знову бачу її на місці.

— І дома мені мої вареники не давали спокою. Щораз хтось

Цю установу знають усі давні й новоприбулі мешканці Америки. Вона діє вже поперх 25 літ у тому напрямку, щоб включити новоприбулих імігрантів в американське життя. Її засоби добре всім відомі: навчання мови, поради у проблемах громадянства, піддержка в потребах здоровля, праці, спрямування молоді до шкіл та товариські зустрічі для взаємного пізнання давніх і новоприбулих громадян.

Інтернаціональні Інститути поширилися в усіх більших містах Америки. Число Відділів переходить 45, а діяльність охоплює щораз ширші круги. У своїй праці вони руководяться найновішими засадами суспільної служби, памятаючи про викорінення та безпомічність новоприбулих. Діє тут засада взаємного порозуміння й пошани без огляду на віровизнання чи народність новоприбулого.

У рядах цієї організації працюють здебільшого американці чужинецького походження, що знають чужі мови та спосіб ду-

мання інших країн. Зокрема численно заступлене тут жіноцтво, що як не можна краще надається до такого завдання. Увійшли сюди й українки, що виказують основне знання американського життя та української проблематики.

Членами управи Інтернаціонального Інституту у Філадельфії є п. Олена Лотоцька, голова СУА, а членом управи у Дітроїті є п. Анастасія Волкер, голова 37 Відділу СУА. Недавно завершилась їх праця особливим успіхом: п. Олену Лотоцьку вибрано членом Федерації Інтернаціональних Інститутів у Нью Йорку.

Дня 12. січня відбулось перше зібрання Гол. Управи, на якій привітано і представлено нову членку. Працюючи стільки літ у практичній роботі І. Н., п. Олені Лотоцькій було дуже цікаво увійти у справи все-краєвого значення.

Вітаємо нашу голову з цим успіхом, та бажаємо сил у дальшій її праці на цьому так важному для нас терені.

із крамниць дзвонив і прохав, щоб доставити йому стільки, а стільки „дозенів“. То я ставала місити тісто і робити вареники. Не уявляєте собі, як швидко це йде.

Мама приносить у чарці тісто, воно дуже рідке й жовте і я обережно доторкаю його. Мама сміється і приносить склянку з грубого скла, що нею вона викроює відразу й затискає береги. Ніколи, каже, не розварюються. Так, отже Мама знову куховарить у своїй кухні і доня далі подає. Вона працювала в міжчасі у дентиста і заробляла значно менше як у Мами.

Біда тільки, що Мама надто деспотично рядить не тільки „бізнесом“, але й життям дітей. І для доні сама задумала вибрати жениха, покористовуючись своїм досвідом і владою. Бо Мама справді представниця трипільського матіярхату і її влада в її крові, успадкована ві-

ками й поколіннями. Оце тепер, перенесена на новий ґрунт, перещеплена на буйнішу почву оця влада й розум процвіли й запишніли.

Та не на славу матріярхату пишу те — це вже Докії тема — а на славу нашій жінці і нашій матері. Так багато чоловіків не зуміло влаштуватися на нових землях, так багато заломилося або веде нужденне, мале життя за мітлами чи стирками, або на найчорнішій роботі. Так багато жінок сидить дома та нарікає на новий світ, на нездарність своїх чоловіків, на негодящість дітей і на долю передовсім. Але мало котра випробує тісто, наварить вареників і піде з ними на підбій Америки.

Софія Парфанович

oo

Подаруйте знайомій чужинці
“Spirit of Flame” Лесі Українки
і “Ukrainian Arts”!

Українська різьбарка

В галереї сучасних українських жінок заслуговує на поважне місце Єлисавета Кужім-Скоропадська, як своєю високо-патріотичною діяльністю, так і рідким, зокрема серед жінок, різьбарським талантом.

Пятнадцятирічною дівчиною, ще в Петербурзькій гімназії, стала почувати себе Єлисавета Скоропадська україночку, і з того часу зєднала своє життя з життям своєї Батьківщини. В страшні часи, коли їй довелося емігрувати з України, рятувала вона лише свої українські книжки.

Вчитися скульптури почала Єлисавета Скоропадська ще до революції, в Петербурзі у членкині Академії Мистецтв, Марії Ділон; поновила студії в Берліні у відомої скульпторки Паш, і у Фльоренції у знаменитого різьбара Андреотті (1925 р.) Вже перші твори її обіцяли їй великий успіх. Повернувшись до Берліну молода скульпторка мала багато замовлень на портрети. Її твори в гіпсі, бронзі з'явилися на виставках у Берліні і викликали в німецькій пресі прихильні рецензії, які відзначали талант мистця. Зокрема мали успіх дитячі портрети, в яких скульпторка зміла передати м'яккість, ніжність природи. На одному з цвинтарів східної Німеччини був чудовий пам'ятник над могилою двох дітей. Прекрасні погруддя гетьмана Пав-

Різьбарка при праці

ла Скоропадського, графині М. Монтрезор, пані Коростовець. Є. Скоропадська діставала запрошення до Бремену, до Оберстдорфу. Це відоме своїм мистецьким середовищем курортне місто, де зо всього світу зїжджалися туристи, серед них чимало знавців мистецтва. Перед війною там жило багато голляндців. Серед них праці Є. Скоропадської мали великий успіх і в 1927—1928 рр. вона дістала запрошення до Голляндії: там робила багато портретів на замовлення, а також для себе бюсти характерних місцевих мешканців.

Значно пізніше, року 1938 Є. Скоропадська їздила до Ляплляндії де зробила погруддя популярного лікаря п. К. (Подорож її по Ляплляндії викликала низку газетних статей: газети Тампере, Гельсінкі відзначали приїзд талановитої скульпторки як видатну подію культурного життя Фінляндії, „Аамулеті“ Тампере, 5. XI. 1938. — „Високий гість в Тампере“; „Уузі Суомі“, Гельсінкі 8. XI. 1938). В цих статтях, а ще виразніше в журналі „Фінська Жінка“, „Суомі Наїнен“, ч. 10, 1938 підкреслювалося, що скульпторка є українка, донька народу, доля якого така близька з долею Фінляндії. Перед молодого артисткою відкрився блискучий шлях успіхів, слави.

Подорож до Ляплляндії мистецьки описала Є. Скоропадська й надрукувала у Львові, в „Новій Зорі“ в 1938 р. Це був перший друкований твір її. Проте Є. Скоропадська не пішла шляхом слави — ні як письменниця, ні як різьбарка. З 1932 року мистецтво для неї відходить на друге місце. Україна вмирала від голоду... Всю свою душу віддає вона роботі в Допомоговому Комітеті. Тисячі пакунків з харчами надсилає Комітет на Україну, рятуючи людей від голодної смерті. А далі — її захопила секретарська робота біля батька, і лише в

Єлисавета Кужім-Скоропадська.

вільні хвилини згадувала вона мистецтво.

Щоб зрозуміти, що саме спонукало Є. Скоропадську відійти від улюбленого мистецтва, треба згадати, що робилося тоді в Ванзее, де мешкав старий гетьман з родиною. У другій половині 1920 рр. лави гетьманців зростали, до них йшли ті, що брали участь у повстанні 1918 р.; засновувалися гетьманські організації в Німеччині, Галлячині, Канаді. Ідеологами гетьманського руху були В. Липинський, Д. Дорошенко, Ст. Томашівський, граф. А. Монтрезор. Князь Церкви, Митрополит А. Шептицький писав гетьманові: „Нехай Боже благословення буде на Вас і на тому ділі, що Ви його очолюєте“ Гетьман вів величезне листування і Ванзее відогравало роллю значного політичного осередку у боротьбі з большевиками. Постійною, незмінною секретаркою гетьмана стала його дочка Єлисавета

та. Єдиним відпочинком її була подорож до Ляпландії, згадана вище, в 1938 році.

А там прийшла II світова війна. Збільшились надії на звільнення України, на поновлення її держави. В Ванзее провадилася грандіозна робота і гетьманський рух набував значення соборно-українського. Про значення берлінської доби в житті гетьмана писав д-р С. Баран, політичний противник, але противник чесний, так: „Гетьман на еміграції... духово став уповні і беззастережно українським державником. Як такий він, з чистим іменем перейшов на сторінки нашої історії як будівничий Української Держави“ (Хр. Шлях, 1946, ч. 18). Такий великій праці саможертвенно віддала Єлисавета Скоропадська 15 років свого життя.

Пляни й надії на поновлення держави йшли своїм порядком, а тут на очах у всіх тисячі, сотні тисяч „ост“-івців, дівчат і хлопців відірваних від України, від родин, на чужині, самотніх і знову пекуча потреба допомоги, і знову — мистецтво може почекати, але не чекають українські дівчата. Єлисавета Скоропадська іде до скупчень „остівців“, несе своє тепло, матеріальну допомогу і захист, — бо ж гетьман використовує для „остівців“ свої знайомства, свої звязки. „Наша Ліза“, „Наша Лизавета“ зовуть її дівчата з України, і як великого свята чекають на її відвідини. Які здивовані були вони, коли довідались, хто вона... Темна і страшна доля більшої частини з них: в далеких концтаборах, в Сибіру покутують вони невилічний гріх — знайомство з Німеччиною... Як ясний промінь, що світив їм під час тяжкої примусової праці, понесли вони спогад про „їхню Лізу“

Наближалась капітуляція. Цілі квартали Берліну лежали в руїнах. Життя там було страшне, і звідти тікали всі, хто міг — і німці, і українці, — рятуючи хто дружину, хто дітей, хто майно. В Ванзее залишились старий гетьман із донькою Єлисаветою. Бо ж хтось із україн-

ців потребує допомоги в ці страшні часи... Єлисавета Скоропадська пакує цінні архіви, книжки, сама під обстрілом, ровером відвозить їх на двірець... Нарешті залишатись стало неможливо і з батьком, старенькою нянею вона виїздить із Берліна. Їхати переповненими потягами, при постійних „алярмах“ було дуже тяжко. В Плятлінгу, коли вони чекали можливості сісти до потягу, під час останнього налету, тяжко поранено гетьмана й Єлисавету; їх перевезено до шпиталю в Меттен і там помер гетьман.

В часописі „Державницька Думка“ (1952, ч. 6—7) надруковано прекрасні спогади Є. Скоропадської „Останні дні мого батька“ В них мистецьки зворушливо змальовано її скорботний шлях, як вона, тяжко поранена, самотня, ледве пересуваючи ноги, шукала в чужому місті труни для свого батька і священника, який відслужив би над ним панахиду. Впали ляпідарні слова українського священника, якого випадково зустріла вона в Меттені: „для мене велика честь поховати нашого гетьмана“ і він, католик, поховав православного: не розділяв їх Збруч біля могили, як не існував він для гетьмана за його життя.

Відсунута умовинами життя від громадської праці, Єлисавета Скоропадська знов повернулася до мистецтва. В Оберстдорфі, де мешкає вона з своїм чоловіком п. Василем Кужімом, вона знов працює, хоч умовини праці дуже тяжкі: вона не має ні відповідної майстерні, ні технічних засобів. Не зважаючи на це, на щорічних виставках місцевого об'єднання мистців Є. Скоропадська-Кужім виставляє свої твори: портретні бюсти, „хлопчик, що посміхається“, „голова дівчинки“ тощо. (Ці твори стоять на високому мистецькому рівні і свідчать за силу духа і свіжість таланту мистця, рецензія: „Neue Gemäldeschau in Oberstdorf mit gutem Niveau“, „Allgäuer Anzeigebblatt“, Nr. 116, 18. Juni 1952).

Вже згадувалось побіжно про

писання Є. Кужім-Скоропадської „З подорожніх записок“, відвідини Ляпландії, та „Останні дні мого батька“, що свідчать про її літературний хист. Завжди занадто скромна, вона нарешті повірила в нього і тепер працює над своїми спогадами. Деякі з них, як зворушливі картини зустрічей з українськими дівчатами — „остівками“, повинні бути дуже цінними для наших жінок.

Воєнна хуртовина знищила більшу частину мистецьких творів Є. Кужім-Скоропадської, і лише деякі світлини з них збереглися якимсь чудом. Тяжко відшукати сьогодні численні рецензії в чужомовних виданнях, присвячені її скульптурам. Треба, нажаль, відзначити, що найменше уваги приділяли їй українські видання і лише львівський жіночий часопис „Нова Хата“ вмістив в 1930 рр. статтю п. Марії Пеньковської, присвячену Є. Скоропадській зі світлинами з її творів. Так іде й далі: навіть в „Е. У.“ в відділі „Скульптура“ не знаходимо згадки про талановиту різьбарку. Не згадується і громадська праця Є. Кужім-Скоропадської, крім деяких, розкинутих по газетах, спогадах, присвячених цій добі.

Ми, жінки, в першу чергу повинні звернути увагу на цю сучасну нам талановиту різьбарку, жертвенну громадську діячку і патріотку. Тягнеться безперервно ланцюг видатних українських жінок, що вяже велику княгиню Ольгу, княгиню Романову, Гальшку Гулевичівну, Людмилу Старицьку-Черняхівську, Олену Телігу. Прийде час, коли одною з ланок цього ланцюгу з повним правом стане імя Єлисавети Кужім-Скоропадської.

Д-р Н. Полонська-Василенко

МИСТЕЦЬКИЙ ТАНОК

Проф. Ірина Голубовська, що вже третій рік провадить школу ритміки і мистецького танку в Філадельфії, відкрила цього року курс мистецького танку в Нью Йорку. Це одинока з наших танечниць-педагогів, що провадить ритміку Далькрозе.

В одному Відділі С У А

Цей Відділ СУА не може похвалитися довголітньою працею, бо заледве проминуло чотири роки від його засновання у жовтні м. р. Ще недавно здається день 11. жовтня 1949, коли відбулись ширші сходи членок т-ва „Золотий Хрест“ у Шикаго, на яких рішено одногослосно приєднатись до Союзу Українок Америки. Новий Відділ дістав ч. 22 і назву „Дочки України“ Головою вибрано тоді п. Анастасію Федуняк, що й досі очолює Відділ, як невтомна й енергійна провідниця жіноцтва у Шикаго.

До 22 Відділу СУА належить 78 членок. Щомісяця відбуваються ширші сходи членок. Тоді то прочитують реферати, надіслані з Централі й обговорюють біжучі справи.

Працю товариства поділено на кілька ділянок. Є культурно-освітня, суспільної опіки, господарська, а в 1952 р. створено ще збіркову станицю Комітету „Мати й Дитина“. У тому ж році створено радієву колегію, яка підготовляє і веде радієві передачі.

Як виглядають поодинокі ділянки праці?

Культурно-освітня референтура щороку влаштовує у лютому свято героїні, весняні й осінні вечорниці. У квітні 1952 перевела спільно з Арт-Клубом свячене, а в січні 1953 влаштовано спільно з Т-вом СУМА Свят-Вечір. У жовтні м. р. відбулись „вишивані вечорниці“ Спільно з Учительською Громадою влаштовано літературний вечір Докії Гуменної.

Найбільшим зусиллям для культ.-освітньої референтури — це виступи перед американським світом. Та памятаючи вагу їх, Відділ присвячує їм найбільшу увагу. Щороку йде в великому музею Science and Industry імпреза „Різдво в цілому світі“ Кожна національність, що живе в Шикаго, виступає одного дня зі своєю програмою. Опис нашої Різдвяної вистави подали ми вже в ч. 6, „Н. Ж.“, 1953. Це велике

підприємство, що до нього підготовляється Відділ ще зосени. Слід згадати, що в тому ж році Відділ пожертвував музеєві стилевий полтавський стрій. В день української Різдвяної програми, моделька, назначена правою музею, ходила в ньому цілий день, демонструючи цей дарунок.

Слід згадати ще про одну ділянку культ-освітньої референтури, яку вона започаткувала. Восени 1952 влаштовано товариську зустріч із представницями інших національностей, що живуть у Шикаго. Прибули литовки, естонки, латишки, словачки і хорватки. У дружній товариській розмові поінформували їх українки про своє життя і змагання і доповнили це невеличкою, але добре дібраною програмою. Від того часу пішла тісна співпраця в певних акціях і про те вже була згадка в „Н. Ж.“

Тісно з культ.-освітньою референтурою вяжеться праця радієвої колегії, хоч та працює зовсім самостійно. У своєму пляні праці колегія відмічує всі замітні річички, зокрема з жіночого життя. З нагоди побуту Докії Гуменної в Шикаго влаштовано радіопередачу, присвячену письменниці, а в вересні передачу в честь Лесі Українки.

Реферат суспільної опіки тісно співпрацює зі станицею Комітету „Мати й Дитина“ У першому році існування станиця вислала до Європи велику кількість пачок із хаочами й одягом для залишенців. У новішому часі збіркова станиця перебрала патронат над двома садками — Мюнхех-Мозаху і Августдорфі (англійська зона). Голова збіркової станиці д-р Ірина Нестюк подбала про те, щоб кожна дитина із згаданих садків дістала ще окремого опікуна — українську родину в Шикаго. Оцей підхід до шкільного патронату піднесено в „Листах до Приятелів“, як зразок добре наладаної опіки нашої дітворою в Німеччині.

Господарський реферат спів-

Анастасія Федуняк,
голова 22 Відділу СУА

діє при кожній нагоді. Чи якесь наше обрядове свято, чи вечорниці, чи товариська зустріч, усюди користуються господарським вмінням наших членок, що дають свою працю для добра товариства. Її треба згадати тут нарівні з вкладом інших одиниць, що вносять свій талант чи розум.

Отак пробігає життя і праця 22 Відділу СУА. Відділ молодий і не надто численний. Та ставиться серйозно до своїх завдань, переводить їх з увагою, а головне — шукає нових доріг. Вже пощастило йому знайти нові ділянки, які можна поставити за приклад іншим Відділам СУА.

ВИСТАВКА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

У листопаді відбулась у Вінніпегу виставка картин, книжок і поштових марок. Головну доповідь на відкритті виголосила д-р Марія Рудницька. Подала основні етапи розвитку українського мистецтва та зясувала його сучасний стан. У виставці взяли участь — окрім інших мистців — Катерина Антонович і Надія Білецька.

Літні оповідання й віршики знайдете в книжечці „Соняшні дні“. Ціна 30¢.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дітройт, Миш.

Дня 3. листопада померла по довгій і важкій недусі членка

5 Відділу США Софія Боднар, проживши 61 літ. Походила з с. Ласківці, пов. Терехівля і приїхала до Америки 40 років тому. Була довголітньою членкою 5 Відділу, Сестрицтва Непорочного Зачаття Пр. Діви Марії та Апостольства Молитви. Покійна була тихою владі і любила свої організації. Жертвувала на них щедрою рукою. У похороні взяли участь членки США з відзнаками й прапорами. Покійна полишила у смутку чоловіка Йосифа, брата Осипа Голодюка, братову та швагра Наконечних.

Нехай прибрана американська земля буде їй пером!

Філадельфія, Па.

Дня 4. січня померла б. ченка 41 Відділу США, Текля Бугера, родом Грабельська, проживши 57 літ. Походить із с. Явна Горішня, пов. Добромиль. До Америки приїхала в 1911 р. вийшла заміж у 1919 р. Брала живу участь у поаці 41 Відділу. Похорон відбувся в катедрі Непорочного Зачаття. Полишила в смутку чоловіка

Павла і дві замужні дочки Марію Гниду, Олену Демяник і одну внучку. На поминках п. Теклі Бугера п. Анна Сивуляк промовила за збіркою на народні цілі. Пп. Марія Демяник і Марія Пашук зайнялися збіркою, яка принесла 71 дол. З того признано на Сиротинець СС. Василянок 17 дол., на Допомоговий Католицький Комітет 12 дол., на ЗУАД Комітет 12 дол., на дві радіо-програми 10 дол., на захист старих СС. Службниць 10 дол., на „Наше Життя“ 10 дол. Вічна їй Память!

УПОРЯДКОВУЄМО НАВЧАННЯ

Сім Відділів США уже перейняло патронати. В Амстердамі, Дітройті, Клівленді, Міннеаполісі, Ньюарку, Трентоні, Шикагу продумують жінки над тим, як то запевнити постійну висилку оплати вчительки й комірного у Німеччині. Висилка щомісячних оплат іде через Централю США і поволі ці навчальні станиці дістають певну матеріальну підставу.

З другого боку й Гол. Управа ОУЖ розвиває роботу. Недавно тому появився заходами її збірник для дошкілля „Розвага дітям“ Садівнички дістали цінний матеріал для своєї роботи й можуть її удосконалювати.

Ще без опіки зостався дитячий садок в Ерлянгені. Та напевне знайдеться ще один збірковий пункт, що подбає й про нього!

Комітет „Мати й Дитина“

УКРАЇНСЬКІ ДИТЯЧІ БАЛЕТИ В НІМЕЧЧИНІ

В Мюнхені існує школа балетного мистецтва п. Заварихиної. У Новому Ульмі провадить навчання мистецького танку п. Л. Зубчевська, що створила тут дитячий балет. Також у Регенсбурзі заходами ОУЖ, під кермою п. Галини Тір, створено дитячий балет, що дав уже два публичні виступи.

Віршики й оповідання на свята Т. Шевченка знайдете у збірнику „Весна“. — Ціна 50¢.

Із листів до редакції

ЧАСУ ВЖЕ НЕБАГАТО...

Тепер друга справа, а саме зізд Міжнародної Жіночої Ради в Гельсінкі. На мою думку це дуже важна справа й тому не погоджуюсь із заміткою, яку ви вмістили, що часу ще доволі. Мені видається, що до червня вже часу небагато його саме стільки, щоб підготувати делегацію. Передусім тут треба гроша, щоб усе випало як слід. А гроша того треба не тільки на дорогу делегатам, але також і на підготовку. Щоб дати почин до зібрання грошей, висилаю вам 2 дол. Цей скромний дарунок прийміть на зачаток фонду на зізд. Мені тяжко давати гроші, бо їх не маю, а мої знайомі з ЗДА й Канади присилають мені часом у листі на значки. Отже я ці гроші жертвую й може ще колись мені вдасться ще щось прислати. Але складаючи цей малесенький дар, прошу дати оголошення, що звивається всіх жінок, які є членками США, чи інших жіночих організацій, а також тих, що не є членами організацій, а через домашні обставини не можуть ними стати, нехай хоч маленькою лептою причиняться до репрезентації української делегації. Це справа загальна. Не знаю програми зізду, але думаю, що для пропаганди треба б дещо й видати. Коли б можна на гарному папері видати журнал із кольоровими ілюстраціями! Подати різні зразки нашої культури, визначних жінок, краєвиди України! Це була б така пропагандивна брошура в елігантній формі. Ілюстрація більше говорить, як стаття.

Даока Сіак

Сарсель, Франція

ДИВНА СПАДЩИНА

У Лондоні здивував усіх жест домашньої помішниці, що померла недавно тому. Коли відкрили її заповіт, знайшли, що вона все своє майно — а це були три тисячі фунтів — записала своїй „пані“, англійській аристократці, що живе ощадно з невеличкою ренти.

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

TO BE OR NOT TO BE

The famous Shakespeare's phrase seems to have become a slogan for the free world of the present day. It appears as a rallying cry of men and women alike.

Forty years back this slogan stood as a telling momentum before the Ukrainian women. This was the beginning of World War I in 1914. The Ukrainian youth had been joining voluntarily the ranks of the newly formed Ukrainian Sich Shooters in Austrian army. They had been marching to the war front with the sole thought to win freedom in that war storm for their native land. The Ukrainian women had likewise been imbued with the same ideals. They realized that it was necessary to exert all their strength in order to succeed in gaining the goal of the Ukrainian people. Many a young Ukrainian girl joined then the Sich Shooters. After a brief training they had already been marching to the battle front and shedding their blood in an uneven encounter. They were sacrificing their youth, health and life for the cause of freedom. The celebrated combat on the hill of Makivka, and then marches and many bloody battles.

Let us mention merely some of them:

Sophie Halechko, a student, wounded in battles and awarded a decoration, won an officer's rank, died tragically in 1918.

Hanna Dmiterko, an officer, took part in combats, received a medal of merit after the struggle on Makivka.

Olena Stepaniv, a pedagog, distinguished herself in the battles, was taken prisoner on Makivka.

After the occupation of Ukraine by the bolsheviks, in 1920-22 new waves of resistance were rising in

Ukraine, the new attempts to restore freedom of the country through the revolution. Exalted and honored for her deeds was Maria Sokolovska, a chieftain of a detachment of insurgents. Surrounded in a battle, she did not surrender but died fighting to the bitter end.

Likewise renowned as a fighter in the underground insurgent struggle of that time was a young girl Vera Babenko, who also died in combat with the bolshevik invaders.

For forty years the ideal of struggle for freedom has been shining for them, hindering them from peaceful home life but driving into the storm of war. Yet after sparkling for a moment with the flash of freedom, the star of liberty was eclipsed.

The girl warriors vanished, the Ukrainian woman remained then only in "peaceful life" under Soviet rule. Thirty five years have elapsed since she has been carrying on the silent war for herself, her children and their soul. "We must endure" this was her slogan, for in any of her actions there is the threat of death. She lives as though on the edge of a sabre.

Still there is another anniversary — 12 years went by since the UPA (Ukrainian Insurgent Army) has arisen in Ukraine and has taken up the downed sword of freedom. The Ukrainian woman again took up arms. Secretly over the mountains, woods and narrow paths these women, the nameless, unknown and not recognized heroines, are marching to encounter the occupant of their homeland. There are many of them and their slogan remains the same—to be or not to be. **N. P.**

PERLE MESTA IN UKRAINE

Madam Perle Mesta's traveling experiences through the Soviet Union resounded far and wide in Ukrainian press here and abroad. The Ukrainian newspapers and magazines in the United States, South America, Western Europe, and Australia have reported on what Madam Mesta had observed behind the Iron Curtain, and in Ukraine in particular. These accounts of her journey, originally published in the New York Herald, have been of especial interest to Ukrainian women.

Madam Mesta, former minister to Luxemburg, looked over the country with open eyes. She was not satisfied to speak to officials only, but conversed with the employees and domestics at the hotel, with the travelers in the train and with workmen in factories.

She noticed that the people in Ukraine were eager to talk to foreigners while those in Moscow were most reluctant. She was able to get more answers to her questions in Ukraine than elsewhere in Soviet Union. Kiev, the capital of Ukraine, appeared to her as a most impressive city in the countries under Soviets which she visited. These conclusions show that even the protracted bolshevik regime could not dim the sunny disposition of the people of Ukraine.

One of her observations is most eloquent. While visiting a steel mill in Zaporizhya, she was inquiring about all divisions of the work there for being herself a co-owner of large steel mills in the United States, she was interested in this line of industry. The foundry had been built there after World

EVERYDAY LIFE UNDER SOVIETS

The Soviet press is at present full of news items reporting how the government is concerned over the lot of Soviet citizens and supposedly is increasing the consumption production for the satisfaction of their wants and for raising of the standard of living.

At the same time we find in these newspapers reports on commerce which are telling a different story. The daily Radyanska Ukraina of Kiev (of November 1, 1953) related a strange event at a store in Lviv. A woman looking for a toy for her child, selected a "butterfly" and picked it up. Suddenly she started crying as her

War II and it compared favorably with any steel mill in the United States. One phenomenon in this picture appeared to add to an American — the women were given the dirtiest and heaviest jobs to do, such as lifting back breaking pieces of metal.

In this city of Zaporizhya Madam Mesta visited a kindergarten for the children of factory workers. She did not elaborate on this visit, still the photo she took is telling the story. In a hall of the kindergarten are sitting the teachers, Perle Mesta, a man, probably the leader of the institution or an agent. A girl, 4 or 5 years old, is singing a song about Stalin. Those present are listening while the little singer appears unnaturally serious if not sad. The child acts in an obligatory ceremony, performing her duty, without usual emotion. She is obliged to fulfil this is unable to conceal her embarrassment. Still we can read the reflection on the faces of the listeners—that official smile imposed by the inhuman regime.

From Madam Mesta's reports we read the thoughts of the captive people as we would from documents. For they do attest to the misuse of the health and strength of the women in the plans of construction within the Soviet Union as well as to the merciless kidnapping of the children and of youth by the bolshevik tyranny.

hand was bleeding. It developed that the "butterfly" was covered with sharp nails, sharper than those of a porcupine.

But in spite of this incident the "butterfly" continued to be featured in the store, for it had been manufactured "according to the plan, was entered in the books, and hence could not be lacking. Yet finally it was too much for the customers who had been injuring their hands, and the ministry of commerce at Kiev received complaints. It then sent a commission to investigate the case. The commission reported its findings saying that "the butterfly" was dangerous and ought to be removed from sale. It took several months to ascertain this which procedure is almost unimaginable in the free world.

However, in the meantime, as H. Zahadchenko, a correspondent

THE UKRAINIAN GASTRONOMY

The Ukrainian land is rich in varied kinds of produce, hence the nutriment of its people is likewise diversified. The rigorous continental climate requires solid food. But these facts tend to maning the food nourishing and wholesome.

In order to expound to our readers the ways of preparing Ukrainian dishes, we shall publish here the Ukrainian recipes for cooking tried out successfully by Ukrainian housekeepers.

Cheese Blintzes

- ½ C. milk
- 1 egg
- 1 C. flour
- ¼ C. water
- ½ tsp. salt
- ½ pt. cottage cheese
- 2 egg yolks
- 3 T. sugar
- 1 tsp. vanilla
- 3 T. butter or oleo for frying

Combine milk — beaten egg — sifted flour — water and salt in order given. Mix well. Make pancakes of this mixture on well

wrote in Radyanska Ukraina, this product continued on sale at Lviv, even in larger quantities. He likewise mentioned other articles like paints and paste in containers impossible to open, kerchiefs for women resembling wash rags, and combs like rakes. He said that some of the items like door locks or spoons should be marked — dangerous to use.

The correspondent accused the factories that they care nothing for the quality of goods. He mentioned the names of the managers with whom he finds fault for such poor production. Still if one would find out that it is the system which should be blamed for the wrongdoing since the bolshevik system does not care for the good of labor and of the public, and the enslaved and underpaid as well as undernourished labor would never and nowhere produce willingly a proper and adequate yield.

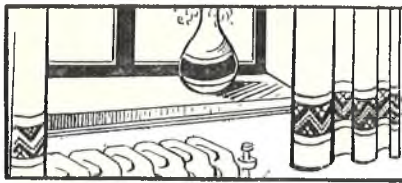
greased griddle (veg. shortening will do). Enough for 10 medium size cakes.

Add to well mashed cottage cheese, egg yolks, sugar and vanilla. Place a portion of this mixture on each pancake and roll up. Fry rolled pancakes on hot greased (with butter this time) griddle on all sides. Dredge with sugar and serve hot. Delicious!

Clear Borsch (Serves 6)

- ½ lb. soup bone
- 6 cups water
- ¼ head cabbage, shredded
- 1 small stalk celery, diced
- 1 medium onion, chopped fine
- 1 lb. raw peeled beets, cubed
- ½ tsp. chopped parsley
- 1 clove garlic
- 1 T. sugar
- ½ tsp. lemon juice or sour salt
- Salt and pepper to taste

Simmer bone in the water for 1 hour. Add the cubed, chopped and shredded vegetables. Simmer another hour.. Crush garlic into the sugar and lemon juice. Add to soup. Strain through a sieve. Salt and pepper to taste. Serve hot or cold.

У НАШІЙ ХАТІ

Подбаймо про мистецьку картину

Друга виставка Обеднання Мистців Українців у ЗДА стягнула багато людей. Одні хотіли розглянутись у новій мистецькій творчості, другі побачити знайомих, а треті тому, що стараються всюди бути. Та найменше було тих, що повинні бути в першу чергу. Людей, що влаштовують свої мешкання.

Справді, не дивуйтеся! Подумайте тільки, — скільки нас тут влаштовує свою хату. Одні любуються у пишних, дорогих меблях, другі мріють про вишивки і килими. Кожен хоче мати затишне гніздо, що його бракувало нам на нашій довгій мандрівці. А чи є в ньому місце для мистецької картини, що завершує нашу хату?

Бо вона дійсно завершує. Показує тобі інший світ у твоїх чотирьох стінах. Виявляє твою тугу за простором, радість на вид квітки чи краєвиду. До цього мистецького образу звикають очі. Він переходить у наше нутро як глибоко пережитий відблиск іншого світу. Під враженням його виростає наша дитина і вчиться вже змалку розуміти те, що справді гарне.

Свого часу міряли культуру мешкання тим, чи є в ньому бібліотека. Сміялися навіть, що такі шафи з книжками стоять на показ у кожному мешканні, байдуже чи мешканці рухають їх чи ні. Та мистецька картина не може бути „на показ“ Вона діє щодня і щогодини, її сприймає постійний мешканець і відвідувач. Вона лишає свій слід і в тих, що зовсім несвідомі її впливу.

І тому варто всім нам розглянутись по виставці. Які гарні квіти тут зацвіли: Соняшники

Марії Гарасовської-Дацишин і Михайла Мироша, осінні Наталії Стефанів, китиця Дамяна Горняткевича, ваза Мирона Білинського. Краєвиди альпейські (М. Анастасієвський), німецькі (Р. Пачовський), американські (М. Мороз, М. Радиш), а над усе спогади з рідних земель (Л. Морозова, С. Гординський, М. Бутович, О. Повстенко). Є вже навіть акварелі з Кореї, немов поклін цій далекій, а такій трагічній землі (Ю. Повстенко).. А й мертва природа говорить своїм німим враженням (П. Мегик, І. Шухевич, Л. Гуцалюк). Дальше йдуть жанрові малюнки й портрети — різної мистецької розвязки.

Може й нелегко буде розглянутись у цьому й сприйняти це все. Є багато незрозумілого звичайним, смертним людям у деяких, відважних малюнках. Та виставка дає перегляд різного мистецького підходу. Кожен знайде щось, що відповідатиме його мистецькому відчуттю, кожен знайде на ній свого мистця. А це й власне є ціллю виставки. Встановити оцей контакт широкої публіки з образотворчим мистецьким світом, впровадити його в нашу хату, у наше щоденне життя. Нас воно піднесе, а мистцям дасть почування, що вони не творять надаремне.

Зірка

СТІЛЬКИ ВОЛОГОСТИ!

Нарікаємо нераз, коли захопить нас несподівано дощ і приходимо промочені до хати. Найбільше відчуває це наша нагортка. Тому її треба добре стріпати, щоб повислі краплини води з неї злетіли. Тоді вішаємо її на раменце, щоб вона висихала в такій позиції. Коли висхне, вичистити щіткою й коли — треба — припрасувати.

Коли ж це трапилось літньою порою і нам промочла суконка, тоді добре її зараз випрати. Дощовики, що дістали плями, слід змити губкою, що замочена в літній милянній воді. Тоді повісити його, нехай висихає надворі або над ванною. Впущені кишень дощовика слід вивернути наверх, щоб висохли.

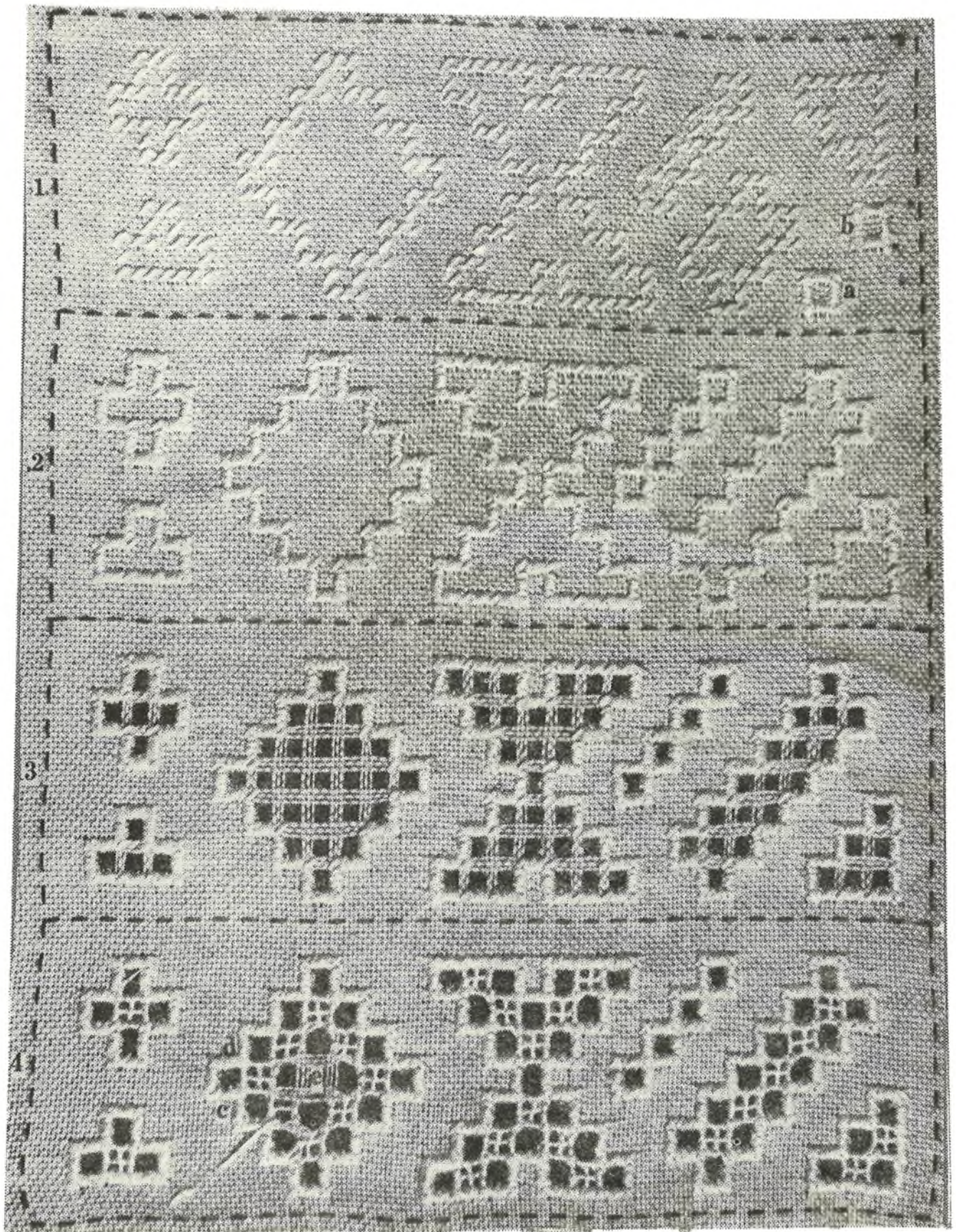
Дуже часто дошкулюють нам зимою і влітку промочені черевики. Це не тільки нездорово для ноги, а й для черевика. Після такої купелі він тратить

звичайно форму. Тому з промоченими черевиками треба обходитись дбайливо. Ще коли мокрі, випхати їх газетним папером; цей втягне в себе вогкість і черевики не втратять форми. Щойно коли висхнуть, можна їх почистити.

Від вологости терплять також капелюхи. Повстані капелюхи, коли промочили від дощу, слід також випхати змінним газетним папером і покласти на сухе місце крисою до гори.

Також парасолів не можна ставити в куток поки цілком не висохнуть. Їх розгортаємо як надворі, найрадше в ванні, де стечуть. Коли вже цілком висохли, можна їх згорнути і поставити на звичне місце.

42 куховарські приписи знайдете у книжці „Мясива“. Ціна 60¢. Замовляти в Централі СУА.

Вирізування

Вирізування з лиштвою (настигуванням, гладдю) це шов, що найбільше поширений на Великій Україні. Разом із тим це єдиний вирізуваний шов. Корінь цього шва виводиться з Полтавщини, але гілки його сягають до західної Волині, північної Чернігівщини, Херсонщини й навіть Кубані. Скрізь міняється характер вирізуваного взору, але клясика вирізуваних форм, яких частину саме подаю, лишається та сама, тільки в іншому, так би мовити, оточенні.

Я знаю два способи шиття вирізування. При першому — вирізувану форму обходять два рази, при другому три. Тому що вважаю другий спосіб легшим для тих, хто хочуть навчитися вирізування, подаю його.

Вишивальною одиницею при вирізуванні — це **чисниця**, себто три нитки полотна. Думаю, що кожна жінка, що хоче навчитися вирізування, вже вміє шити хрестиком. Тому спочатку намічуємо вирізувану форму півхрестиками (1. рядок), причому півхрестик лягає в один бік. Коли ми повертаємось на те місце, де почали, починаємо обкидку. Є декілька способів обкидки: вибираємо з них пряму обкидку з хрестиком. Це значить: усі зовнішні хрестики будемо накривати, усі внутрішні лишимо ненакритими. На чисниці між хрестиками лягатимуть 4 прямих стовпчики; 2 крайніх лягатимуть у дірочки хрестиків, а 2 середніх між ними. Зі споду повинні бути лиш 3 спідні стовпчики (2. рядок). Обійдемо таким чином вирізувану форму до того місця, де починали обкидку. Тепер починаємо вирізувати.

Треба твердо пам'ятати, що вирізуємо тільки ту чисницю,

що під стовпчиками. Ту, що під хрестиком (покищо ще не накритим) треба залишити. Вирізувати можна або малими ножицками до нігтів, або жилеткою (бритвою). Селянка, що не мала ні одного ні другого, вирізувала кухонним ножем, що його гостро наточила в нижній частині (біля черенка). Підіймаючи чисницю на голку, зручно підрізувала її.

Вирізані форми мають вигляд мотивів, що їх нутро подірявлене на віконця (гл. 3. рядок). Тепер почнемо ці віконця заплутувати. Вживаємо тут заплутування хрестом (клясичне) — це значить уміщуємо в деякі віконця хрести.

Заплутування починаємо з внутрішнього хрестика, себто покриваємо його та обкручуємо один раз стовпчик (вільну чисницю) біля нього. Дальше закручуємо в половині стовпчика вісімку з протилежним стовпчиком, щоб утворити одне рамя хреста, що має заплутати віконце. Вісімку можна обкрутити раз або двічі, це залежить від грубости полотна й ниток. Далі знов обкручуємо того самого стовпчика за вісімкою так, щоб вісімка знайшла ся по середині стовпчика. Наприклад: ми почали заплутування, накривши внутрішній хрестик С. Ідемо прямою до D (обкручуємо стовпчик, закручуємо вісімку і знов стовпчик), а потім починаємо обкручування в напрямі „e“, себто позоємо. Робимо так само: покриваємо внутрішній хрестик, обкручуємо стовпчик, потім закручуємо другу вісімку й дістанемо прямокутне рамя хреста у нашому віконці. При довгій вісімці хреста треба першу взяти під голку на те, щоб закріпити середину. Знов обкру-

чуємо та коли доходимо до перехрещення чисниць, робимо півхрестика і продовжуємо далі (гл. 3 мотив у 4. рядку). Обкидаються спочатку лиш ті чисниці, що лежать ближче до краю. Внутрішні стовпчики віконце лиш обкидають, бо заплутка вже зроблена, але при обкиданні треба стежити, щоб кінець хреста був по середині. Коли обкидаються внутрішні стовпчики, то півхрестик на перехресті чисниць покривається. Обкидку та заплутування внутрішнього віконця роблять на останку. Нитку непомітно під сподом виводять на край мотиву, де закріплюють.

Вирізування не є обабічний шов, але при охайному шитті, не перетягуючи зі споду нитку більше як на чисницю, трудно відрізнити спід від верху.

Для вирізування мотиви у першому рядку знизу — це перший спосіб вирізування, коли шити його відразу, не помічаючи півхрестиком. „А“ це його верх, а „b“ це його спід.

Рядок 4 подає форми закінченого клясичного вирізування (заплутка з хрестом).

В черговому числі подам інші взори вирізування для рушників, поликів тощо.

Лідія Ненадкевич

ПОЛОТНА, НИТКИ і
КАНВУ ДО ВИШИВАННЯ

знайдете в

КООП. „БАЗАР“

822-823 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Юшка картопляна

Потрібно:

- 2 картоплі (більші)
- закришка (морква, петрушка, салера-біло)
- 1 сушений грибок
- 1 ложка масла
- ½ ложки муки
- сіль
- 1 ложочка січеної зеленої петрушки

Приставити почищену закришку з грибком і поварити. Коли все м'яке, відцідити, на вивар кинути картоплю, покращити у дрібну кісточку і зварити, як змякне. Тоді покроїти дрібно зварену моркву, зробити на малі легко рум'яну засмажку, залити виваром із городини і влити до юшки. Посікти зеленої петрушки. Нехай раз закипить. Хто любить, може додати ложку помідорових повил.

Волова печеня з муштардою

Потрібно:

- 2 ф. волової печені
- 2 ложочки муштарди
- 1 ложка смальцю
- 1 ложочка муки

М'ясо набити, посолити і з обидвох сторін помастити муштардою. Це зробити ввечорі. На другий день класти на гарячий смалець, обсмажити на обо боки і душити під покришкою аж доки не буде м'яке. Коли висмажиться рідина з мяса, доливати по ложці води. Коли м'ясо вже змякне, залишити нехай рідина вивариться, аж буде лише товщ. Тоді обсипати м'ясо мукою і підсмажити. Потім підлити води або росолу стільки, скільки хочемо мати підливи.

Помаранчевий крем

Потрібно:

- 4 жовтка
- 4 ложки цукру
- сок із двох помаранч
- сок із двох цитрин
- 2 білка

- ½ пайнта сметанки
- 1 пачка білої желатини
- 3 ложки води

Жовтка втерти з цукром. Додати сок із помаранчі й цитрини. Желатину розмішати у зимній воді (1 ложка), додати киплячої, вставити в посудину з гарячою водою, щоб добре розпустилось. Додати до жовтків, добре мішаючи. Коли значне гуснути, додати вбиті туго білка і сметанку. Вимішати докладно. Половинки лущинок із помаранчі очистити і накласти крем. Застудити в ледничці.

Хрусти

Потрібно:

- 2 капи муки
- 1 ложка масла
- 2 чубаті ложки цукру
- 1 яйце
- 1 ложка оцту
- сметани стільки, щоб тісто замісити
- 1 ф. смальцю
- цукор-мучка і ванілія

Перетерти масло з мукою, дати дві чубаті ложки цукру, вбити яйце, ложку оцту і сметани і місити тісто, туге як на вареники. Розгачати тонко, потім краяти в пасочки зубчастим колісцячком 3" завдовжки. Розрізати пасок по середині і перевернути один кінець через розріз. Розігріти смалець і випробувати температуру кусником тіста. Коли тісто зрумяниться можна кидати хрусти. Смажити з обох боків.

Торт прованський

Потрібно на перший коржик:

- 6 білків
- 6 ложок цукру
- ½ ф. парених, обібраних і змелених мигдалів
- 1 ложка муки

Потрібно на другий коржик:

- 6 білків
- 6 ложок цукру
- ½ ф. непарених мелених мигдалів
- 1 скупа ложка муки

Потрібно на масу:

- ½ ф. масла
- ½ ф. цукру-мучки, хто не любить солодкого, може дати менше
- ф. обібраних мигдалів
- кілька гірких мигдалів

- ½ ліски ванілії
- 1 чарка руму
- 1 ціле яйце

1. Коржик. Білка вбити на тугий шум. Додати цукор, парені і змелені мигдали, ложку муки. Легенько вимішати. Вимстити форму і висипати булкою, влити в те тісто і пекти на 350° впродовж 25-30 хвилин.

2. Коржик. Вбити тугий шум, дати цукор, додати мелених мигдалів і скупу ложку муки. Пекти як подано вгорі.

Начинка. Масло втерти на шум, дати цукор-мучку. Окремо обібрати мигдали, і прирум'янити, а потім змолоти. При цьому повинно бути кілька гірких. Змішати з маслом, додати ванілії і чарку руму. Ціле яйце додати також до маси і втирати добре, щоб маса була пухка.

Оба коржики помастити кислою морелевою мармелядою, а потім переложити.

До цього годиться помадкова скляця.

Подала Ірина Нанаси

Бабочки з пінкою

Потрібно на бабочки:

- ¼ ф. муки
- 2 унції масла
- 1 ложочка цукру-мучки
- 1 сирий жовток

Посікти муку з маслом. Додати цукру й вимішати. Додати жовток і замісити тісто. Не виробляти довго тільки щоб злучилося. Виліплювати дбайливо тонкою верствою бабки — формочки. Пекти у добре вогрій печі на 300° около 15-20 хвилин. Повинні бути рум'яні. З цієї кількості вийде 12 штук.

Потрібно на пінку:

- ½ ф. цукру
- 6 ложок води
- 1 ложочка оцту
- 4 білка
- сок із цитрини
- трохи ванілії

Зварити густий соковик (сироп). На поверхні повинні бути великі баньки. Білка вбити на тугий шум. Вливати початково по краплині соковик аж вийде весь. Вставити з мискою над парою і мішати, аж згусне.

Накладати в бабочки.

Діти у гостях

Дитяча гостина чи участь дітей у гостині дорослих вимагає від нас попереднього докладного обміркування. Хоч як не збуває нам на часі, то все ж вкоротить нам багато турбот уже під час самої гостини, коли діти знайдуть своє місце. Звичайно не хочемо ними займатись і не маємо на те часу, відганяємо їх одним чи другим неконсеквентним словом. А як кожна виховна неконсеквенція вона у дальшому пимститься.

Правда, наша увага звернена в інший бік. Треба ж угостити наших рідних чи приятелів та побалакати з ними. А діти в тому часі часто стають вередливі і домагаються того чи другого. Тому треба заздалегідь знайти для них місце на заставу і призначити їм місце при столі. Коли їх двоє-трьоє — можуть зайняти місце при матері за столом. Коли ж їх більше, тоді краще призначити для них окремий столик. Це вигідне тому, що у стравах можна зробити деякі відхилення, а щодо напиктів то й поготів. При столі з дорослими часто бувають з того приводу непорозуміння. Тоді найкраще зладити для дітей овочевий сок у красці уживаного вина, бо це заспокоїть їх та відверне їх увагу від алькогольних напиктів, що їх не слід давати дітям.

Та й щодо їжі треба вважати, щоб дітей не перегодувати. Дати дітям усе, що дозволене їх віком та відповідну кількість, головню при солодошах, де діти часто перебирають мірку своєї спромоги.

Куди легше воно, коли це виключно дитяча гостина. Тоді збираються діти приблизно одго віку (це звичайно уродини, імянини). Це звичайно поплудневий підвечірок, деколи для старших дітей вечеря. Зіставлення страв треба підбрати поживне і декоративне. Замість мороженого, головню для менших, краще зладити студжені креми, будині, бо вони не діють так своєю температурою на шлунок. Напр. помаран-

чевий крем у чашках із помаранчевих лушпинок а до того дрібні тісточки. Це для дітей буде і втіхою та корисне й поживне. Також овочеві мішані салатки, гарно прибрані, з тісточками подобаються. Гарячий напій — це какао, прибране битою сметанкою, або запарюваною пінкою із білків. Замість фабрично приладжених содових вод приготувати овочевий сок із одного роду або мішаних овочів.

При дитячих гостинах дорослі не сідають, щоб залишити дітей у своєму товаристві. При цьому домашня дівчинка чи хлопчик повинні грати ролю господарів. Та збоку мати повинна уважно слідкувати за ходом гостини. Кімнати бувають звичайно надто нагріті, діти при забаві бігають і внаслідок того багато пють. Це все втомлює їх занадто і тому треба злегка хід гостини регулювати.

Посуда на дитячу забаву повинна бути також пестра та декоративна. Краще не вживати парадного сервісу, а користуватись таким, що не беться, з певної маси. У цьому можемо мати тут на ринку великий вибір, часто-густо приготований уже на таку оказію. **Н. Костецька**

КУХОННА СІЛЬ

Складається з хемічної сполуки натрієм і хлору. Натрієм потрібне нашому організмові, але тому, що воно знаходиться і в інших природних харчах, тому сіль не є одиноким джерелом його. Найкращий доказ, що деякі народи кухонної соли зовсім не знають. А все ж тунгузи, кіргізи і деякі бедуїнські племена виростають здорові й обходяться без неї.

Тому придачу солі до нашої страви треба добре обміркувати. Надто солені страви діють на кров, а в дальшому й стають причиною різних недуг. Особливо впливають на нирки й захворіння шкіри.

Солоні страви викликають спрагу, а ця каже нам піти рідину й перепружувати серце. Тому вживання солоних страв має далекойдучі наслідки для організму. Про це повинна пам'ятати кожна господиня, коли ладить скорі обіди з вудженини чи солоного м'ясива.

Також при варенні городини треба старатись зберігати її природні солі. Не намочувати довго в солі, не варити довго, і не пригрівати її. Тоді мінеральні солі не пропадуть, а перейдуть до організму.

Для приємного запаху

Стародавний англійський звичай вживання заправлених корінням помаранч для приємного запаху в комірках і шуфлядах з убранням може й нині придатись. Таку заправлену помаранчу називають по-англійськи „помандер“ Зробити її не трудно.

Вибрати шість помаранч без ушкодження і кожну настромити цілими гвоздиками (кловс) густо навкруги, щоб не було ніде порожнього місця. Змішати чотири ложки спорошкованого „орис рут“ (купується в аптеці) з такою самою мірою меленого цинамону. Обкачати кожну помаранчу в змішане коріння, притискаю-

чи добре навкруги, щоб якнайбільше порошку пристало до помаранч. Завинути помаранчі в декілька верств тонкої бібулки (тісю пейпер) і відставити до переходу в сухе холодне місце на кілька тижнів.

Коли помаранчі висохнуть і зморщаться, то наберуть приємного аромату. Обтрясти з них порошок, вложити кожну зокрема в рідку сітку і класти в шуфляду поміж убрання. Якщо бажається їх повісити в комірці поміж держалками, то прикріпити до кожної сітки стяжку й привязати в бажані місця. Сітку можна виплести рідкими очками для тієї потреби. **За „Укр. Голосом“**

НАШИМ МАЛЯТАМ

ДІД МОРОЗ

Дід Мороз зі снігу й льоду
Йшов помалу пішоходом,
Зупинився край віконця
Галі, Олі і Миронця.

Підкрутив собі вусища,
До вікна підходить ближче,
Заглядає до кімнати
І давай дітей питати:

— Є в вас теплі ногавиці,
І плащі і рукавиці?
Є в вас, діти, шапочки
І тепленькі чобітки?"

— "Є в нас теплі ногавиці,
І плащі і рукавиці,
Є в нас, діду, все як слід —
Аби тільки сніг і лід!"

— Гей же, хлопці і дівчата!
Є в вас лижви і санчата?
Є в вас лещата з кийками?
Дозвіл маєте від мами?"

— "Є в нас лижви і санчата,
Дозвіл є від мами й тата.
"Та глядіть! — казали тато. —
Не зігрієтесь забагато!"

— О, як так, то всіх по школі
Я, Мороз, і Вітер в полі
З лещатами і з санками
Просим на забаву з нами.

У долоні плещуть діти —
Бо і як їм не радіти?
Сам Мороз зі снігу й льоду
Просить їх в свою господу.

Скачуть із утіхи діти:
Їх запрошує ще й Вітер,
Що до жартів все охочий —
Засипає снігом очі.

— "О, спасибі, діду білий,
Ждіть нас з Вітром до неділі!
Аби тільки лід і сніг —
Матимете нас усіх!"

І пішов в свою господу
Дід Мороз зі снігу й льоду,
А на шибці — що то, діти?
"Їльодові зявилися квіти!"

Р. Завадович

Чортенятко

Пригода, про яку розповідаю, сталась тоді, як Івасикові було десять місяців, і він рачкував по підлозі на руках і на ногах. Одного ранку його нагодували кашкою і посадили на килимі. Івасик сидів спокійно, вимахував кавчуковим калатальцем і час-до-часу прикладав його до язика, мабуть, щоб спробувати, чи не можна б його зїсти. Тим часом його мама побігла до недалекої крамниці купити хліба.

Як тільки стихло в кімнаті, Івасик кинув геть калатальце і порачкував до шафи. За ніжкою шафи, в захисному куточку, лежала коробка з пастою. Хтось учора в поспіху чистив черевики і там поклав коробку, не затиснувши навіть міцно горішньої накривки. Івасик швидко її найшов і не багато потребував часу, щоб її відчинити. А що далі було, то вже можна легко догадатись: Івасик устроїв пальчики в пасту і почав нею мастити собі личко. За недовгу хвилину він зробився зовсім чорний. Змінила теж колір з білого на чорний його сорочечка, бо малий маляр не робив різниці між своїм тілом і одяжею — все ретельно смарував пастою.

Хтось постукав у двері, а потім їх злегка відчинив. З-за порога заглянула до кімнати Маруся, дівчинка від сусідів. Вона любила Івасика і радо його забавляла. Так бувало щодня. Але сьогодні Маруся, заглянувши в кімнату, чимскоріш зачинила двері, побігла коридором і на сходах мало не впала на Івасикову маму, що несла з крамниці хліб.

— Ой, прошу пані, — заговорила дівчинка, — у вашій кімнаті є чортенятко!

— Та що ти кажеш? — їдливувалась мама.

ПРИГОДА

Пішла киця по водицю
Та й упала у криницю.
Вибіг котик рятувати
Та й за вушка витягати.
А ті вушка коротенькі,
А криниця глибоченька.
"Держись, кицю, за цеглинку,
А я піду по драбинку,
Кину тобі один край,
А ти вгору утікай.
Подам тобі свою лапу
Та й підемо скоро в хату".
Але киця змерзла, змекла
І болить в неї головка,
З носика біжить вода.
Бачить котик що біда,
Побіг скоро він до кухні,
Молочка налив у кухлик.
Ось воно уже тепленьке,
І медок в нім солоденький.
"Пий же, кицю дорогенька!
Скоро будеш здоровенька.
Вже не підеш до криниці,
Сам піду я по водицю".

М. С.

~~~~~

— Я сама бачила! — запевнила дівчинка.

За хвилину все вияснилось: то Івасик був тим чортенятком. А щоб його знов переіменити в дитину, його мили, терли, шурували, не зважаючи, що Івасик кричав під самі небеса і доливав воду в ванні гіркими сльозами.

За кілька років Івасик приїхав до Америки і замешкав у Шікаго. До Івасикових батьків прийшли в гостину їх колишні сусіди, Марусині тато й мама. Прийшла й Маруся. Вони дивувались, що Івась так гарно підріс, а його мама запитала:

— Чи пам'ятаєш, Марусю, як ти була налякала Івасика, коли він обмазався пастою?

Маруся пригадала і засміялася, а Івасик сказав поважно:

— І нащо ви мене тоді вмивали? От недалеко від нас живуть мурията, і вони зовсім добрі хлопці!

Р. З-ич

Пригоди ведмедика

Я малий, бурий оксамитний ведмедик. Як мене рухати, то я моргаю чорними очима, а як потиснути за животик, то я вмю пищати.

Колись я був у маленькій Вірці. Вона дістала мене на свої уродини від тети. Тета принесла мене із крамниці, завиненого в синій папір. Вірця скоро роздерла папір, а коли мене побачила, то аж заніміла з дива та поклала палець в уста. А потім вхопила мене за задню ніжку та обносила кругом стола, показуючи мамці, таткові та всім тетам.

Мене назвали „Медьо” та завязали синю стрічку на шию. З того дня я став найлюбішою забавкою Вірці, хоч вона мала їх дуже багато, і всі такі гарні!

Коли Вірця не хотіла їсти кашки, мама ніби то годувала мене ложкою каші, а потім давала її Вірці. І Вірця їла і вже не вередувала, що кашка за соловка.

Коли Вірця йшла спати, клала мене на своєму столику, коло білого ліжечка і я сторожив її цілу ніч. Я теж ходив на проходи із Вірцею та з тетою. Вірця несла мене всю дорогу на руках. Коли ми доходили до парку, тета сідала на лавці, а ми з Вірцею йшли гратися в піску. Там теж приходили Мірко та Юрко. Вони разом будували з піску твердині, садовили мене в них та починали кидати в твердиню камінцями. Пісок розсипався і з-під нього показувалася моя голова. Це був знак, що твердиня здобута.

Часом ми бавилися так, що Мірко приносив свого човника, мене садовили в нього та пускали на маленький ставок у городі. Так було дуже приємно плавати. Тільки одного разу повіяв сильніший вітер, човник перевернувся і я впав у воду. Добре, що хоч близько був огорожник, то витягнув мене з води граблями. Тета несла мене цілу дорогу домів за ухо, здалека від себе, бо з мене капала вода. А дома... ні, мені ще й досі лячно про це згадувати!

Мене причіпили до шнура на подвірі за обидва уха, так ніби я був якийсь мокре білля, щоб я висох. Я весь час боявся, що котресь ухо обірветься і я впаду. А до того по подвірі крутилися весь час два бурі коти. Вони певно були б подерли мене на куски, якби я попався між них.

Вечером, коли в кімнатах завітнали, я побачив крізь вікно, як Вірця йшла спати, а на столику біля неї сиділа замість мене хутряна малпочка Фрузя. Я хотів крикнути з усієї сили:

„Вірцю, я тут -- твій Медьо!” — та не було нікого, щоб потиснув мою пружинку, а без того я зовсім німий. Так провівся я аж до ранку. Шойно тоді мама Вірці мене зняла, бо я вже висох. Вірця на radoшах хотіла похастувати мене шоколядкою і вимазала мені нею цілий носик.

І так я жив довго-довго у Вірці. Аж раз, під осінь, склалося нещастя. До Вірці прийшли Мірко та Юрко та ще Ксеня і Оля. Мама давала їм морозиво та тісточка з кремом. Потім мене посадили на електричну залізничку, що сама їздила. Я був ніби-то за машиніста і всі дуже сміялися. Тоді почали бавитися в хованку. Спершу Оля ховала мячика, потім Юрко книжечку з образками, а вкінці Вірця — мене. Мячик і книжечку знайшли легко. А Вірця хвалилася, що мене так заховає, що ніхто не

знайде. І сховала мене в ліжечко під подушки. Мене шукали всюди, та навіть нікому не прийшло на думку, що я в ліжку. Діти шукали і шукали мене, а потім просили Вірцю, щоб їм сказала, де я. Але Вірця не хотіла сказати. Тоді мене зовсім забули та почали бавитися в козаків і татарів. Вірця, Оля і Ксеня були татари, а Юрко і Мірко — козаки. Почали товктися по цілій хаті. Козаки так завзято гонили татар, що Вірця не мала вже куди втікати — і скочила з розгоном на ліжко. З цілої сили впала якраз на цю подушку, що під нею я лежав — і пружинка в моєму животику запищала. Діти зараз розкинули ліжко і знайшли мене. Тоді почали сміятися з Вірці, що сама зрадилася, куди мене заховала. Вірця розплакалася і шпурнула мене — свого Медя з цілої сили аж далеко під шафу.

Там я пролежав у поросі дуже-дуже довго. Не знав навіть, коли був день, а коли ніч. Аж раз витягнули мене мітлою спід шафи та вичистили щіткою мій запорошений кожушок. Я тільки чув, як мама говорила до Вірці:

— Коли ти вже не хочеш бавитися Медьом, то вишлемо його бідним українським дітям в Європу. Вони ним дуже втішаться!

Сльози станули в моїх ведмеджих очах. Я хотів кричати-просити Вірцю, щоб мене не посилала нікуди. Але моя нещасна пружинка мовчала, бо ніхто її не тиснув. Тай не було часу говорити, бо мама вложила мене в велику скриньку поміж Вірчин плащик та коробку з цукорками. Замкнула вічко і я залишився у темряві. Не знаю, як я довго там пролежав. Мені здавалося, що я пливаю, як колись на Мірковому човнику. То знов мною кидали, ніби Вірця своїм зеленим мячиком.

Аж вкінці стало ясно. Мене витягнули зі скриньки. Хтось пригорнув мене до себе та крикнув: „Мамочко, дивися —

ведмедик! Я назву його "Муцьо!"

І я став Муцьом. Дівчинка, що мене дістала, називалася Галя. Але скоро я побачив, що куди краще було бути Медьом, як Муцьом! Галя не мала інших забавок, лиш мене, і я був дуже сам. Галі ніхто не годував. Коли її мамуся йшла ранком на роботу, Галя ще спала. А коли будилася, то на столі стояло горнятко зимної кави та кусок чорного хліба. Галя їх їла дуже скоренько, та ще й оглядалася, неначе боялася, що хтось їй і це відбере..

Галя не мала тети, щоб її водила на прохід. Вона сиділа цілими днями зі мною в хаті. Або, ще гірше, Галя часто кашляла і мусіла лежати в ліжку. З нею лежав і я, бо вона не випускала мене з рук і на хвилину. Я не жалувався б, якби це було біленьке ліжечко Вірці. А то було таке старе, дерев'яне, і скрипіло дуже. А на ньому було лиш одно тоненьке, діраве рядно. Під ним зовсім не було тепло і я весь дрижав із холоду. А до

того Галя так кашляла, що мені аж лячно ставало.

Так я мучився, а вкінці сказав собі: годі! Піду в світ за очі, не буду більше в Галі!

Галя, втомлена кашлем — задрімала. Тоді я випав з ліжка та покотився під піч, за дрова. Тут пролежу — думав я, а коли мама входить — виховзнувся з хати через двері та піду геть. Так я лежав за дровами, аж нараз почув дивний звук. То не був кашель. То Галя пробудилася і ридала важко. Зовсім не так, як Вірця, коли плакала, що хоче нової лялі! Щось стиснуло моє ведмеже серце. Я висунувся трохи з-за дров, щоб побачити Галю востаннє. Галя плакала великими, гіркими сльозами та заломлювала в розпуці свої худенькі ручки.

— Муцю, мій Муціньку, ведмедуку — хлипала вона. Інші діти мають такі гарні забавки, а я лиш тебе одного! А тепер і ти пішов кудись! Я така сама в хаті! Мама все на роботі, а татко помер ще торік... Муцю, мій

М-уу-у-у-цю!" І вона почала знов кашляти...

Я висунувся ще більше із-за дров. І тоді Галя побачила мене. Ох, як вона зраділа! Вискочила мерщій боса на холодну долівку, вхопила мене та побігла до ліжка. Я обтер своїми оксамитними лабками її сльози та притулився до неї, щоб загріти її своїм мягеньким колушком. Вона потиснула мою спружинку, а я моргнув до неї та запищав: Бідненька Галюсю! Не плач! Я вже більше тебе не покину!

Може хтось думав би, що я лиш так собі запищав, але Галя добре зрозуміла мене, бо її бліденьке личко усміхнулося.

І так я залишився назавжди в Галі.

Леся Храплива

БАБУСЯ МЕТЕЛИЦЯ

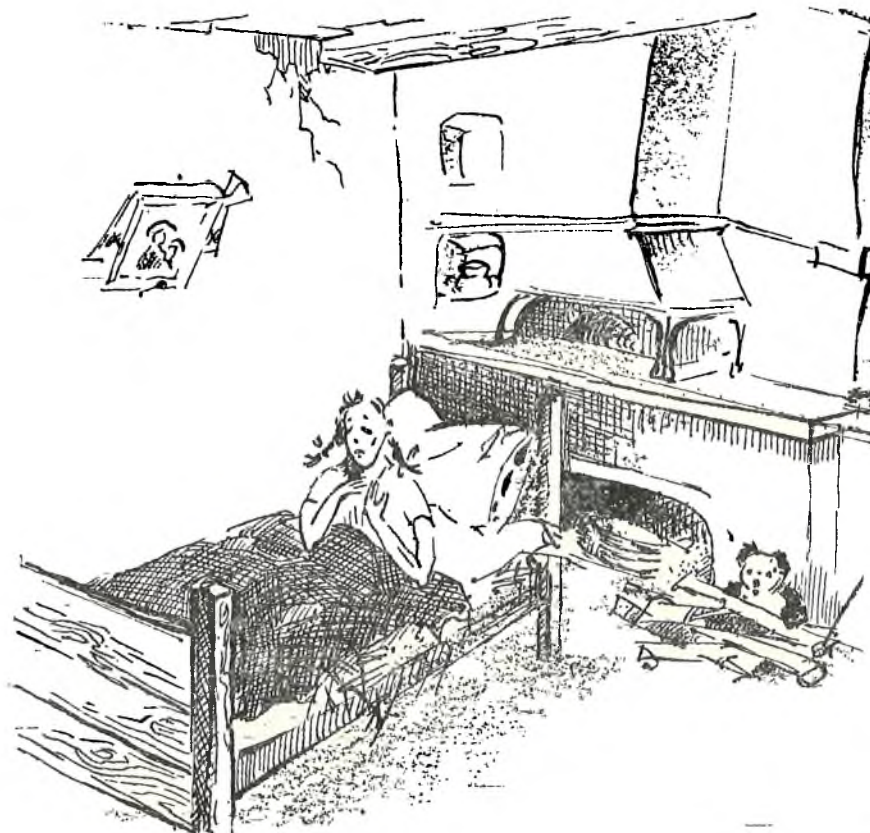
Не бійтеся мене,
Любенькі діточки!
Готую вам я шлях
Під лижви й саночки.

Для ваших я утіх
Зробити рада все,
Бо і мені ваш сміх
Утіху принесе.

А ось іще нову
Розраду вам подам:
Сніжинок попрошу,
Хай затанцюють вам.

Сніжинки, доні, гей,
Мерщій сюди ідіть,
І дітям тим танок
Веселий заведіть!

Є. Янчевська

Вже вийшов заходами
СФУЖО 1. випуск матерія-
ліз для дошкілля

„ВЕСНА”

Вірші, оповідання,
пісні, гри, забавки
Впорядкувала М. Юркевич
Ціна 50 ц.
Замовляти в Централі СУА

НАШЕ НАЙБЛИЖЧЕ ЗАВДАННЯ

Найповажніше завдання яке в 1954 році стоїть перед українським організованим українським жіноцтвом, це як найбільш гідне й врочисте відзначення 70-ліття українського жіночого руху. Треба пам'ятати, що основні збори Товариства Руських Женщин, які відбулись під проводом піонерки українського жіночого руху Наталії Кобринської 7. жовтня 1884 р. в Станиславові не були подією локального значення. Це було положення угольного каменя під величаву будівлю української жіночої організації. З того малого почину, як ріка з малого джерельця, з часом розвинулася українська жіноча організація так потужно, що обняла собою всю Західну Україну і перекинулася поза границі її аж поза океани.

Не будемо нагадувати чим була для українського жіноцтва й цілого українського народу наша організація на рідних землях. Це нам скаже історія. Те, чим є жіноча організація поза межами України, знаємо найкраще ми, розсіпані по всьому широкому світі. Без організації, яка вяже нас в одно, ми розгубилися б по чужих сторонах так, як розгублюється в глибоких травах розірване намисто.

А з чим застає нас цей час.

в якому припадає нам святкувати 70-ліття? Це час боротьби за визволення з московсько-большевицької неволі України. Жіноцтво всіх країн об'єднується для визволення своїх країн як і всього вільного світу від смертельної небезпеки, що насувається від сторони большевизму. Так отже ми, українки, знов зустрічаємося в одних рядах з цілим світовим жіноцтвом.

Відкриваючи правду про життя за залізною занавісою, можемо виконати велику й корисну роботу. В цьому ніхто нас не заступить й не виручить й це наш великий й важливий обов'язок. Найкращою нагодою до цього буде власне ювілей 70-ліття жіночої організації. Жоден інший ювілей не буде так добре зрозумілий жіноцтву всіх культурних країн, як власне той, що вяжеться так тісно з боротьбою світового жіноцтва за його самостійність.

Мусимо тільки пам'ятати, що про Україну сьогодні світ знає, що українське жіноцтво вже теж добре знає світові. Тимто ювілей такої події, якою є 70-ліття українського жіночого руху, ми обов'язані поставити так, щоб ми цю важливу вістку подали усім світовим жіночим організаціям, щоб на нашій святі можна було запросити

З ПРИВОДУ ВЕЛИКОЇ ВТРАТИ

Коли вже число було приготоване до друку, дійшла до нас вістка про смерть Президента Української Народньої Республіки Андрія Лівичького. Пройнята сумом сприводу тієї втрати, вислала Гол. Управа Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), як і Гол. Управа Союзу Українок Америки свій вияв співчуття до Президії Української Національної Ради, та родини бл. п. Президента.

представниць краєвих, а то й міжнародніх жіночих організацій. Мусимо пам'ятати, що про наше свято заговорить численна чужинна жіноча й загальна преса, заговорять про нас й радіевою дорогою й вістка про це передістанеться й поза залізу заслону. Тимто 70-ліття українського жіночого руху мусить дати нам все, на що українська жіноча організація вільного світу в силі здобути-ся.

Якщо хочемо сповнити гідно це завдання, повинні наші жіночі організації вже приступити до підготовки цього великого, рідкого в нашому організованому житті свята. Вже мусимо підготовляти матеріяли, намічати програму, якої головні напрямні подасть СФУЖО в короткому часі.

Олена Кисілевська

Обіздка наших делегаток

Учасниці конгресу Світового Союзу Матерей у Брюсселі пп. Ірина Павликовська і Марія Дима, відвідали Об'єднання Українських Жінок у Німеччині. Із зустрічей із Гол. Управою та відвідин делегатур американської та англійської зони зложилось враження, що його передаємо в черговому й останньому дописі.

Об'єднання Українських Жінок у Німеччині

Рік 1950 можна вважати переломовим у житті ОУЖ. Тоді то почалося велике переселення, що вирвало з Німеччини маси нашого жіноцтва. Клітини ОУЖ сильно змаліли через цей вплив. Та й так умовини для праці були крайно непригожі, бо в рр. 1950-51 табори були в постійному руху. — Їх переселявали, лучили, ліквідували і творили знов нові. В тому часі перестали в більшості діяти делегатури, а й централю старалась перетривати і схопити організаційні нитки в цей переходовий час аж до більш відповідного моменту.

Він настав скоро, бо з хвилиною, коли закінчилось переселення. У 1952 р. всі залишенці перейшли на німецьку господарку, більш менш осадовились на постійне і стали по новому порядкувати своє життя. Суворі умовини прожитку не ворожили нічого доброго. І тому дуже скоро виринули перед ОУЖ завдання суспільної опіки. Сотні й тисячі потребуючих, матерей із дітьми, старших, самітніх жінок, хворих — все домагалось помочі й опіки. З-за океану відгукнувся Комітет "Мати й Дитина" з харчово-одяговою збірковою акцією. У порозумінні зі станицею ЗУАД Комітету у Мюнхені стала Гол. Управа ОУЖ розподіляти надіслане.

Поруч із харитативною працею оживає й організаційна. По більших скупченнях починають відновлятися делегатури.

Гол. Управа висилає відпоручниць у терен й заохочує жінок до активності. Хоч життєві умовини важкі й невідрадні, проте тільки у спільному зусиллі можна зарадити цьому лихові, тільки у духовому відпруженні можна забути злидні й недостатки. І справді — вже весною того ж року влаштовують делегатури свячене для дівчор. Із цих скромно переведених дитячих свят виходить цінна ініціатива — основувати садки і курси українознавства.

Виховна ділянка все була близька жіноцтву. Тому й не диво, що за неї радо взялись жінки, не зважаючи на всі матеріальні труднощі. Ішло ж проте, щоб зберегти душу нашої дівчор! І ось починають організуватись при делегатурах навчальні станиці. Для підтримки їх урухомив Комітет "Мати й Дитина" патронати. Відділи СУА перебирають на себе опіку над садком чи школою при делегатурі й уможливають оплату вчительки і шкільного приладдя.

Коли розгорнулась харитативна й виховна праця ОУЖ, виринула потреба навязати звязки з німецьким зорганізованим жіноцтвом і в висліді того взято участь у Конгресі Журналістк, що відбувся в січні 1953 р. у Гамбургу. За ініціативою СФУЖО взяла в ньому участь співробітниця "Нашого Життя" п. Марія Томашівська. Та полагоду всіх формальностей виїзду й участі нашої журналістки перевела на місці Гол. Управа ОУЖ. Тоді й виявилась потреба відвідати представниць Фраєнрінгу, верховної жіночої організації, що нещодавно завязалась. Українок прийняла Доротея Фельзен, чільна німецька діячка, що її 70-ліття недавно тому святкувала вся Німеччина. Вона віднеслась з повним зрозумінням до проблем залишенок, тим більше, що побувала під час першої світової війни на Україні і

знала чільних українок з міжнародних жіночих конгресів.

Бажаючи вдержати звязок із іншими нашими жіночими гуртами Гол. Управа доручила своїм членам пп. Марії Томашівській і Іванні Мірчук — відвідати Союз Українок Франції з нагоди їх подорожі. ОУЖ піддержував кожного року Базар М.М.М. присилкою експонатів.

Останнім досягненням ОУЖ є видання підручника для дитячих садків (осінній і зимовий цикл) "Розвага дітям", що їх зібрала і впорядкувала О. Савицька. Цей підручник заспокоїв пекучу потребу місцевих садків і шкіл, що їм не доставало підручників, а непосильно було спровадити з ЗДА чи Канади.

Поволи відновлював ОУЖ майже всі ділянки, що так гарно розвинулись були у рр. 1945-1949. Прикрі життєві умовини залишенців не дають узяти належного розмаху. Але праця провадиться й розвивається. Тому тим більше треба цінити й розуміти виследи її, що вони виростають із непригожого ґрунту, руками залишених наших сестер, що не тратять надії на краще завтра.

ВІСТІ З ФЕДЕРАЦІЇ

У січні розіслала канцелярія СФУЖО матеріали для влаштування свята бл. п. Ольги Басараб. Він складається з реферату пера п. Софії Онуфрик, із Рочестер, ЗДА, невеликої інсценізації та віршів у честь Ольги Басараб. Матеріал вислано завчасу так, що кожна жіноча централю зможе його використати.

У тому ж часі розіслано жіночим централю перший обіжник СФУЖО за 1954. З огляду на актуальні, порушені там справи, прохаємо його якнайскорше переглянути і зреферувати.

ОЛЕНА КИСІЛЕВСЬКА — ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНОМ

Союз Українок Австралії, що відбув всекраєвий зїзд у днях 19. і 20. вересня 1953 у Сиднеї, вибрав голову СФУЖО п. Олену Кисілевську своїм почесним членом. Це бажання зїзду є висловом подяки Союзу Українок Америки за опіку і допомогу в постанні і розвитку Союзу Українок Австралії, а також виявом пошани за заслуги п. О. Кисілевської на полі громадської праці, а зокрема на полі жіночого зорганізованого життя.

ПОДЯКА

Дорогим моїм друзям, що з усіх сторін світу поспішили привітати мене з нагоди Рїздва Христового й Нового Року, передаю оцим мою сердечну подяку і взаїмні побажання.

Щиро дякую провідові Українського Пласту та учасницям і ученикам пластового зїзду в Наягара Фолз за їх добру пам'ять про мене. Сердечно дякую й вітаю всім добром централі жіночих організацій об'єднаних у СФУЖО, а Союзові Українок Австралії за честь йменування мене почесним своїм членом. Зокрема дякую Грецькій Федерації Жіночих Клубів в Атенах за їх побажання. Їх привітання для проводу СФУЖО, як і об'єднаних у СФУЖО централі, переслані на мої руки, як голови СФУЖО, передаю оцим, кому слід.

Щире спасибі і побажання найкращих дальших успіхів!

Олена Кисілевська
голова СФУЖО

ІЗ МУЗИЧНОГО СВІТУ

У державній (провінційній) музичній консерваторії в Монреалі, на кінцевому конкурсі скрипаків, перше місце одержала українка. Із чотирьох абсолютентів, які одержали першу нагороду, на першому місці є скрипачка, п-на Оксана Мариняк, яка живе в Канаді чотири роки.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК У ВЕНЕЗУЕЛІ

Дня 4. жовтня 1953 відбулися загальні збори ОУЖ у Каракасі. Писемний звіт із праці зложила п. Евфросина Бережна, б. голова, що уступила дня 11. березня 1953. Зборами проводила секретарка ОУЖ д-р Софія Припхан.

Звітний рік виказав багато доброї волі в попередньої управи. Голова п. Е. Бережна перевела з допомогою членок кілька вдатних починів та внаслідок невідрадних обставин, що панують у громадському житті Венезуелі, уступила. Присутні з жалем прийняли її рішення до відома та уділили їй довіря. Чергову управу вибрано у неповному складі, з дорученням доповнити її пізніше. Головою стала д-р Софія Припхан, а секретаркою д-р Людмила Починок.

Нова управа задумує повести працю головню в напрямі опіки над дітворою, яка дуже підупадає в тропічному кліматі. Плянє влаштувати літню оселю над морем та відновити розв'язаний дитячий садок.

ІЗ ПРАЦІ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Комітет Українок Канади, відділ у Вінніпегу існує вже дев'ятий рік і виконує таку працю, що їй важко було б виконати поодиноким жіночим організаціям. Він переводить збірку на шпиталь, Тег Дей, святкування роковин великих жіночих постатей і репрезентує наше жіноцтво перед англійцями. У склад Комітету Українок Канади входить 12 жіночих організацій.

Дня 8. листопада Відділ КУК у Вінніпегу влаштував чайне прийняття на утримання дитячого садка в Геттінгені, Німеччині.

М. Б.

ПРИЗАБУТИЙ ЗАХИСТ

Як дозволите, хочу з вами поділитись своїми думками про наш захист для старих. У нас тут діють тепер різні націо-

нальні групи естонська, латишська, російська, козацька... Кожна з них удержує звязок із своїми центрами і ті оточують її своєю опікою. Одні дають постійну допомогу, другі час від часу піддержують своїх земляків. Крім матеріальної вартості всі ці допомоги мають велику моральну: підносять на дусі, нагадують самітнім людям, що хтось дбає про них.

А з цих усіх українська група найбільш занедбана. Чому так сталося, не знаю. Пригадую велике не лиш матеріальне, але й моральне значення тієї допомоги з Ютіки, що її надіслав торік 57 Відділ СУА. А від того часу вже жіноцтво не обізналось. Мабуть призабуло старих людей, що доживають віку в далекому захисті.

Наталія Полонська
Альтерсгайм Дорнштадт

Із листів до редакції

ЧИ ПОБАЖАНІ ВИХОВНІ ІМПРЕЗИ?

(Уривок із листа)

Питається, як це нам впало на думку влаштувати „вечір казок“? Ініціатором вечора казок у Рочестері була я сама, а піддержали мене членки управи, допомогли вивести, тому й імпреза нам удалась. Що підсунуло цю думку? Не знаю, як де, але в нас, у Рочестері, утєлась звичка, що Відділи СУА повинні впродовж року влаштувати якнайбільше балів, щоб заробити грошей. Моя особиста думка є, що діяльність Союзу Українок не повинна обмежуватись придбанням грошових фондів. Така поважна організація повинна подумати й про імпрези виховного характеру. Головно йде про дитячі імпрези, яких у нас або зовсім немає, або їх є дуже мало. Правда, що тут не можна розраховувати на матеріальний успіх, а думати тільки про виховне завдання і з тією метою їх підготовляти. І ніщо інше, тільки те й мали ми на увазі, підготовляючи вечір казок.

Анастасія Смеречинська
Голова 47 Відділу СУА
в Рочестері

ДО УВАГИ ВІДДІЛІВ СУА: З початком червня, 1954, зачнуться у Гелсінкі, у Фінляндії, конгрес Міжнародної Ради Жінок.

На цей конгрес запрошена до участі як повноправна делегатка п. Олена Ф. Д. Лотоцька, голова Союзу Українок Америки. Вона виїде у складі делегації Національної Ради Жінок Злучених Держав.

Після Конгресу М.Р.Ж. плянується відвідини Голови СУА в українських осередках в Німеччині, Англії і Франції.

Обширніші відомості про це будуть подані до відома Відділів СУА у спеціальнім обіжнику.

“Центральний Відділ СУА” є для українок які живуть у Злучених Державах, в місцевості де немає Відділу СУА, а бажають бути членками нашої організації. Письмові зголошення і 3 дол. річної вкладки просимо слати на адресу Централі.

Квестіонар і анкета: — Прохаємо Управи Відділів СУА вислати до Централі вивчений квестіонар на 1954 рік і анкету, в найкоротшому часі, без огляду на те, чи до уряду увійшли нові чи наново вибрані членки.

Зміна адрес. — Прохаємо передплатників Нашого Життя подавати негайно зміни своїх адрес, бо інакше почта, не можучи доручити, нищить примірники (такий спосіб ввела пошта вже від року), а Адміністрацію Н. Ж. тільки повідомляє карткою що даного числа даному адресатові не змогла доручити. Потім коли передплатник пізно подасть зміну своєї адреси і жадає щоб прислати втрачене число, Адміністрація мусить втратити додатково 40 ц. за число і пересилку. Щоб таких втрат не було в майбутньому, прохаємо тих що подадуть пізно про зміну адреси, так що їхне число пропало, прислати ще окремо 40 ц. до Адміністрації Нашого Життя.

Таблиця взорів на обгортку знайшла живий відгук у наших передплатниць. Ми впровадили це як спробу й радіємо, що воно подобалось. Думаємо подавати такі таблиці що три місяці, так що з кінцем року матимете їх чотири.

Короткі гутірки, що їх розсилаємо тепер що місяця, призначені на те, щоб їх прочитати на кожних сходинках Відділу. Завдячуємо їх новій культ. освітній референтці п. Софії Онуфрик. У цьому році ви одержали вже коротку гутірку про Різдяні звичаї та бл. п. Ольгу Басараб.

ЦЕНТРАЛ СУА ОДЕРЖАЛА

від 22. XII. 1953 до 20. I. 1954:

**На річну вкладку
і Організаційний фонд:**
Від. 16 Міннеаполіс, 6.26 —.—
57 Ютика 20.00 5.00

На Фонд Централі СУА:
Від. 16 Міннеаполіс 25.00
49 Боффало 21.00
57 Ютика 20.00

На Дім СУА:
Від. 26 Гемтремк, 2 уділи 200.00
С. Бернадин, Филад. 7.00
В. Ценко, Филад. 5.00
П. Малиновська, Филад. 3.00
Е. Новаківська, Филад. 2.00
А. Макух, Боффало 2.00
П. Шафранська, Маттапан 2.00
С. Шмата, Нью Йейвен 1.00
А. Руда, Боффало 1.00

Пресовий фонд „Н. Ж.“:
Від. 26 Гемтремк 50.00
„ 30 Клівленд, збірка на зборах 12.00
„ 31 Дітройт, збірка на уродинах п. Королович 6.00
„ 42 Филадельфія, замість вінка на могилу бл. п. І. Панамаренка 10.00
„ 46 Филадельфія 10.00
„ 48 Филадельфія, збірка на зборах 19.50
М. Демянник, Филад., збірка на поминках бл. п. Теклі Бугера 10.00
М. Фединак, Шикаго 5.00
Марія Гоголь, Шикаго 4.00
О. Ріппель, Торонто 3.50
І. Руснак, Рочестер 3.00
Г. Скорецька, Овк Форест 3.00
М. Ф. Петренко, Гартедейл Н. Й. 3.00
О. Турянська, Скенектеди 2.50
М. Чорній, Клівленд, О. 2.50
Ю. Миколайська, Филад. 2.00
В. Брикович, Филадельфія 2.00
Н. Синявська, Торонто 2.00
А. Чорній, Болтимор 2.00
Т. Низа, Филадельфія 2.00
Ю. Гуцаль, Нью Маркет 2.00
І. Левицька, Торонто 2.00
М. Буцяк, Ньюберрипорт, 2.00
Т. Костик, Филадельфія 2.00
М. Джумига, Чікопі Фолс 2.00
К. Микитин, Патокет, Р.Ай. 2.00
К. Коленяк, Кінгстон 2.00
Ю. Кучер, Питтсбург 1.50
С. Яремшин, Амстердам 1.00
А. Стецяк, Клівленд 1.00

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Гостина письменниці

Літературно-Мистецький Клуб у Філадельфії запросив у день 1. січня письменницю Софію Парфанович на авторський вечір. На програму вечора зложились — оцінка творчості письменниці, яку дав ред. Б. Романенчук, та читання її творів у виконанні артистів Клявдії Кемпе-Гош та Анатолія Радванського.

З цієї нагоди скористала Окр. Рада СУА, влаштуваючи по ав-

А. Бідни, Шикаго	1.00
Е. Дудяк, Гекетстави	1.00
К. Помилуйко, Бостон	1.00
М. Сенько, Філадельфія	1.00
М. Вовк, Філадельфія	1.00
Т. Горащенко, Філадельфія	1.00
М. Боднар, Дітройт	1.00
Н. Гаврилюк, Нью Йорк	1.00
Я. Хархаліс, Торонто	1.00
А. Смачило, Ред Лейк, Онт.	1.00
Г. Борак, Шейкер Чайтс,	1.00
Е. Михалевська, Честер	0.90
В. Ярмоленко, Міннеаполіс	0.50
А. Литвиненко, Рочестер	0.50
М. Процак, Елизабет	0.50

Вкладка до СФУЖО:

Від. 16 Міннеаполіс	3.75
49 Боффало	.55
57 Ютика	3.00

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 26 Гемтремк, на садочок в Мюнхені, Нім.	200.00
„ 20 Філадельфія, зб.	5.00
М. Калитовська, Боффало	5.00
А. Чорній, Балтимор	3.00
О. Коренець, Морристави	2.00

На Делегацію СУА до Гельсінкі на Конференцію Міжнародної Ради Жінок:

Від. 20, Філадельфія, збірка	37.00
Д. Сіак, Сарсель, Франція	2.00

З подякою і побажаннями доброго Нового Року всім Жертоводавцям

Антонія, Кульчицька,
фін. секр.

Марія Бабяк,
касєрка

торському вечорі товариську зустріч у приміщенні Централі СУА. Голова СУА п. Олена Лотоцька запросила публіку, прийвну на літ. вечорі, перейти до будинку СУА. Тут перейняла провід вечора п. Анна Сивуляк, голова Окружної Ради. За чаєм і перекусом гості угрупувались довільно в милій товариській гутірці. Згодом промовляла ще раз п. Олена Лотоцька, вітаючи письменницю в жіночому крузі. Докладну характеристику Софії Парфанович, як громадської діячки, дала п. Ір. Павликовська, що знає її в різних етапах її громадської праці. На закінчення промовила також письменниця, дякуючи за щирю гостину та дружню зустріч.

Різдвяний виступ

Окружна Рада СУА тісно співпрацює з Інтернаціональним Інститутом у Філадельфії. Через те входить у звязок з американськими жіночими організаціями. У передсвяточному часі запросив Окружну Раду СУА Осередок Жін. Клубів для спільного Різдвяного виступу.

Дня 3. грудня зійшлося багато публіки в великій залі Осередку в будинку магазину Гімбел. Програма складалась із перегляду різних Різдвяних звичаїв. Першу точку опрацювали шведки, подаючи опис шведського Різдва та низку шведських колядок. Друга точка була передбачена для українок. Голова Окр. Ради СУА п. Анна Сивуляк відчитала опис українських Різдвяних звичаїв, що їх у скороченні подали ми в попередньому числі (в англійському тексті). Потім шість українських дівчат у народньому вбранні з Академії св. Василія на Факс Чейс відспівали низку колядок. Спів був добре підготований і зробив враження.

Вкінці господині вечора подали чай для прийвних. У товариській гутірці знайомились

присутні й обмінювались враженнями. Після того Окружна Рада СУА дістала від Осередку Жіночих Клубів такого листа:

Дорога п. Сивуляк,

Ми хотіли б повідомити Вас, як дуже цінимо Вашу співпрацю у влаштуванні нашого Різдвяного вечора. Ваш перегляд Різдвяних звичаїв був дуже цікавий, а милі дівчата внесли в нього чар своєї молодости й чудового народнього вбрання. Ми дуже раділи всім тим.

Дякуємо сердечно за принесені тісточки на наш чайок. Жалію дуже, що деякі з Ваших гостей відійшли скорше, а то були б і вони взяли участь у товариській зустрічі. Наша група мала, але піддержує товариського духа щирої співпраці.

Щира дяка за все. Ваша

Анна Еванс.

Щедрий Вечір

Влаштування Щедрого Вечора увійшло вже у традицію 20 Відділу СУА. Цього року припав він на 16. січня і то вперше в власному будинку СУА.

Гарно накріті, підковою уставлені столи згуртували всіх присутніх. Цим разом привели з собою діток і вони зайняли внутрішню сторону підкови. Моли твою розпочато щедру вечерю.

П. Оксана Генгало прочитала короткий реферат про Різдвяні звичаї, а потім п. Лідія Дяченко відчитала уривок із „Осту“ Самчука, де описаний Свят-Вечір на Україні. Третьою точкою програми були „Псалми“ Т. Шевченка, що їх із чуттям відчитала п. Наталя Пазуняк. Коли вже присутні покоштували смашних страв, голова 20 Відділу п. Катерина Ярош покликала до слова присутніх. Особливе враження зробила промова п. К. Гардецької, яка пригадала дуже актуальну справу — зїзд Міжнародної Жіночої Ради в Гельсінкі. На днях наспіло для п. О. Лотоцької запрошення з боку Національної Ради Жінок Америки — увійти в склад американської делегації. П. Гардецька підкресли-

ла значення цієї репрезентації та конечність виносити наші справи на міжнародній ґрунт. На виїзд нашої делегатки потрібно заложити фонд, вона складає першу лепту на ту ціль і закликає присутніх зложити також свою. До тієї теми говорила також голова СУА п. Олена Лотоцька, що розказала про давнішу свою участь у конгресі МЖР у Вашингтоні. Промовляла також п. Ірина Павликовська, розказуючи про акцію допомоги садкам і школам у Німеччині.

З великим вдовolenням розходилися членки додому. Дякували господині вечора п. М. Заборській за велику працю, вложену в нього. Страви були незвичайно смачні і дбайливо приладжені. Участь дітей у цьому вечорі надавала йому родинної атмосфери.

На фонд делегації СУА до Гельсінкі зложили: Анна Сивуляк 5 дол., по 2 дол.: К. Гардецька, К. Ярош, Л. Бурачинська, по 1.50 дол.: О. Сімович, по 1 дол.: А. Сенюта, С. Шуховська, Н. Матюшків, О. Крицька, Л. Дяченко, О. Генгало, О. Лотоцька, І. Павликовська, І. Федорів, Ю. Сось, Н. Пазунок, М. Юркевич, Т. Горащенко, М. Колтунюк, А. Котельницька, Н. Синейко, Ю. Миколайська, І. Качанівська, М. Заборська, С. Пушкар, О. Чехівська, Н. Соханчик, по 50 ц. О. Гринчишин. Разом 37 дол.

Коляда

Група малих хлопців, що колядували, зайшла до мешкання членки управи п. О. Коломінської. Там на заклик її подбати й про дітей-залишенців вони пожертвували зі своєї коляди 5 дол. на ту ціль. Це були хлопці Юрко Ярмоленко, Василь Гальченко, Василь Пустиак і Віктор Корсун.

ШИКАГО, ІЛЛ.

„Вишивані Вечерниці“

Під такою назвою 22 Відділ СУА в Шикаго влаштував 3-го жовтня ц. р. першу осінню забаву.

Сама назва вказує вже на те,

яку ціль мали ті вечерниці, а саме, заохотити наших жінок до вишивання суконок, а тут була добра нагода кожній пані вказати свій мистецький хист і примістити вишивку до вечірнього одягу. За три найкраще вишиті суконки були призначені три цінні нагороди: ваза на квіти, килимова подушка і серветка.

Показалось, що не було великого заінтересування вишиванням, бо хоч „Вишивані Вечерниці“ були проголошені ще весною і кожна пані мала змогу вишити собі суконку, на жаль, вишиваних суконок було мало. Більше видно було вишиваних блузок, які дуже ефективно виглядали при чорних спідничках.

Та хоч на „Вишиваних Вечерницях“ було мало вишиваних суконок, зате було багато гумору й нублика весело бавилася майже до рана. Цей успіх вечерниць — це у великій мірі заслуга Забавового Комітету під проводом п. Ірини Ракуш, культурно-освітньої референтки при 22 Відділі СУА, п. Наконечного, аранжера забави, який зі своєї ролі вивязався якнайкраще, та знаменитого буфету, про який подбала пані Поготовка, господарська референтка при 22 Відділі. Сотки смачних каналок та ряд декоративно прибраних тортів додавали публиці охоти та гумору до забави.

Маємо надію, що слідуючі „Вишивані Вечерниці“, які відбудуться восени 1954 р., будуть уповні заслужувати на назву „Вишиваних“

Ю. Н.

Жіноче Віче

При кінці листопада 1953 р. відвідала Шикаго референтка Світової Федерації Українських Жіночих Організацій п. Ірина Павликовська, яка була гостею 22 Відділу СУА. Цілий час свого побуту в Шикаго п. Павликовська перебувала в голові 22-го Відділу, п. Анастасії Федуняк.

Ліня 28. листопада вчором п. І. Павликовська говорила на радіопередачі 22 Відділу. В своїй копоткій промові достойна гостя розказала про заснування та діяльність СФУЖО. По радіопередачі відбулася товариська зу-

стріч н. І. Павликовської з членами всіх Відділів СУА у Шикаго. При вході до домівки, де відбувалась зустріч, привітала шановну гостю членка 22 Відділу п. Боднарчук, а Марійка Кузич і Зірка Заброцька, дочки членок 22 Відділу, вручили їй вязанку троаянд. П. Ірина Павликовська теплими словами привітала прийвних та щиро подякувала дітям за квіти. По загальнім привітанні, всі засіли за столи, гарно прибрані квітами, тортами та овочами. По короткій товариській гутірці п. Ірина Павликовська поділилась з присутніми своїми враженнями з поїздки по таборах залишенців в Європі, як також і зі своєї участі в Конгресі Світового Союзу Матерей у Брюсселі.

П. Ірина Павликовська звернулася ще з закликом до Молодечого Відділу СУА, щоб згуртував біля себе якнайбільше число молодих жінок. СУА має перед собою велике завдання і щоб це завдання виконати, потрібно багато молодих сил.

По смачній перекусці, прийвні ставляли різні питання, на які п. Павликовська давала вичерпні відповіді та пояснення.

Другого дня, себто 29. листопада, о годині 3-ій по полудні відбулося перше по другій світовій війні жіноче віче в Шикаго. Темою віча був Конгрес Світового Союзу Матерей, який відбувся в червні 1953 р. в Брюсселі у Бельгії, а на якому шановна прелегентка виступала як делегатка СФУЖО. Делегація складалася з 8 осіб під головуванням п. інж. Витязь. Конгрес розглядав виховну ролю матері. Іменем української делегації говорила п. Наталя Гладій, яка вказала на намагання української матері-емігрантки й важке становище української матері на рідних землях.

У другій частині віча п. І. Павликовська поділилась враженнями зі своєї поїздки по Німеччині.

В найгіршому положенні є наші залишенці в Німеччині. Наші залишенці є зовсім позбавлені можности заробітку і живуть виключно з допомоги, яку їм дає держава, а яка ніяк не вистачає

на прожиття. Положення залпшенців в Європі є безвиглядне й тому поміч є необхідна! Найбільш побажана поміч грошева. З одягу проситься посилати одяжу дитячу й мужеську, а особливо дитячі черевики. Є люди, які, крім малої грошевої допомоги, потребують моральної підтримки, а до таких належать хворі по санаторіях та шпиталях і старші особи, приміщені в захистах. Тих останніх незавидна доля — і їм найбільше треба моральної підтримки. Щоб допомога була доцільна, мусить бути зорганізована й постійна, бо доривочна посилка допомоги не розв'язує тяжкої проблеми.

По доповіді вивязалась жива дискусія, в якій забирали голос: п. Бабяк, п. Богач, проф. Каме-нецький, п. Гульчій, м'р. Ничай, інж. Білінський, п. Терлецька, п. Назаревич, п. Чура і н. Ба-лицька.

По дискусії на внесок п. Гульчій зібрано поміж приявними суму 144.35 дол. Гроші призначено на дитячі садки й школи в Європі.

Віче закінчено національним гимном „Ще не вмерла Україна“

ДІТРОЙТ, МИШ.

Збірка на уродинах

У 31 Відділі СУА всі членки пам'ятають про свої уродини. Дуже раді, що можуть зійтися з тієї нагоди й потішити одна одну. Недавно тому зійшлися ми до хати п. Королович. Обдарували її маленьким дарунком та побажали їй щастя і здоров'я. При цій нагоді не забули про „Наше Життя“, бо зібрали 6 доларів на пресовий фонд.

Ф. Сіділо, голова

КЛІВЛЕНД, О.

Закінчення старого року

Дня 27. грудня 30 Відділ СУА відбув свої збори в Українськiм Народнiм Домi. По сходинах голова Відділу п. Габрівська поклікала членок на перекуску, яку приладили членки з нагоди закінчення року. При тій нагоді членки вшанували довголіт-

ню секретарку Відділу п. М. Фе-цачин, що працює у Відділі вже 10 літ. Щередали їй невеличкий дарунок та побажали сил до дальшої праці. По перекусці присутні згадали також про „Н. Ж.“ П. Завінська перевела збірку, яка принесла 12 дол. На закінчення відспівано для нашої дорогої членки М. Фецачип „Многая літа“.

Софія Лазука

ДІТРОЙТ, МИШ.

Український Свят-Вечір в Тов. ім. Лесі Українки

В суботу, 9. січня 1954, в третій день наших Різдвяних Свят, Тов. ім. Лесі Українки, 37 Відділ СУА в Дітройті, влаштував для своїх членів і родин та запрошених гостей традиційний український Свят-Вечір. Святочна вечера відбулася в просторій гостинній кімнаті в домі п-ні Марії Керилюк, скарбнички Відділу. В гарно прибраній вишивками кімнаті, з традиційним снопом пшениці на покутті, при гарно застелених столах засіло до 40 осіб. Між запрошеними гістьми слід згадати проф. Івана Кустудовича з дружиною, відомого музику п. Лепкого з дружиною, адв. С. Луцького з дружиною, п. І. Дячуна з дружиною, п. М. Жука з дружиною, та паню Розгін, дружину відомого академіка.

Свят-Вечір відкрила голова Відділу п-ні Анастасія Вокер короткою і змістовною промо-вою та попросила п. М. Шустакевича, чоловіка покійної членки Відділу Юлії М. Шустакевич, провести молитву. Після цього слідували через радіофон коляди „Бог Предвічний“ з альбому колядок Української Капелі Бандуристів, „Нова Радість стала“ транскрипція Ю. М. Шустакевичевої, колядки хору О. Кошича, американські колядки Дівочого Хору Філіп Спiтального та інші.

Вечера складалася з традиційних 12 страв: смачна кутя, риба, знаменитий борщ з грибами та всі інші страви по черзі, які приготували дбайливі папі, членки 37 Відділу, які теж ввічливо у-

слугували до столів. Після вечери заряджено збірку на пресовий фонд „Нашого Життя“, яка принесла 30 дол. При приязній гутірці та споминах із минулого вечір пройшов дуже мило і гостина протягнулась далеко поза північ.

Марія Градовська, писарка.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Річні збори

Дня 27. грудня м. р. відбулися річні збори 48 Відділу СУА ім. Ольги Кобилянської у Найстанні. Збори переводила п. Емілія Слободзян. По відчитанні протоколів і кореспонденції приступлено до звіту уступаючого уряду. Із звітів виходило, що намічену працю виконано в міру спромоги. Кожного місяця відбувалися збори членок, на яких виголошувалося реферати, обговорювалося організаційні справи та намічувалося плян праці на майбутнє. Окрім звичайних сходів переведено ще такі імпрези: картяну забаву-пікнік, академію в роковини штучного голоду на Україні разом із читальнею „Просвіти“ і свято Подяки, на якому було багато гостей, а прибули також відпоручниці з Централі СУА. На тому святі переведено збірку на потреби церкви і зібрано 54 дол. Іменем контрольної комісії звітували п. Вікторія Савчинська, Анна Вовчак і Емілія Слободзян. Вони висловили признання уступаючому урядові за дбайливе виконання обов'язків. Голова п. Марія Бабяк подякувала співробітницям і членкам за співпрацю. Те саме зробили секретарка М. Барановська і касієрка Анна Стасик. Членки одноголосно одобрили той сам уряд на 1954 р. з малою зміною. До Управи 48 Відділу увійшли: пп. Мар'я Бабяк, голова, М. Шагала, містогорова, Марія Барановська, секретарка, Вікторія Савчинська, заступниця, Анна Вовчак, касієрка, Анна Костик, заступниця. Контрольна Комісія: Анна Стасик, Катерина Кундира і Ева Мандро. Делегатки до Окружної Ради: Ева Мандро, Михайлина Ша-

Лінія партії

Одне, чого одначе Батрак не вмів собі пояснити, це те, що він за останній час зненавидів усе на світі, разом із своєю неграмотною дружиною. І думки про Софію постійно переслідували його.

Раз він зайшов до Райздорввідділу й зажадав пляну роботи. Повівши пальцем по папері згори вниз, натрапив на Софію Денисівну Карпович. Завтра вона в селі Саджавій!

Діждавшись другого дня, він сів у машину й поїхав до Саджави, до новозаснованого колгоспу який концентрувався в давніх монастирських будинках серед чудового старого парку.

В полудне він залишив колгоспників у полі і, перейшовши через два подвіря, сховався у зеленій діброві над малою річкою. Він бачив, як Софія пішла в тому самому напрямі і вірив, що тут її напевно зустрине.

Розгортаючи кущі ліщини, він побачив, як вона сиділа боса на старій вербі, що звисала над річкою, зануривши в воду

гала і Анна Костик. Доглядачки хворих: Варвара Сеґін, К. Кундира. Представниці до УКК Ольга Ощипко і Ева Олійник. Господиня — п. Ева Мандро.

Потім членки засіли до вечери. На переведення вечора голова п. Бабяк покликала п. Михайлину Шагалу. Членки висказували вдовolenня і раділи працею 48 Віділу СУА.. Як кожного року, так і того членки не забули за пресовий фонд і зложили 19.50 дол. на „Наше Життя“. По 1 дол. зложили пп.: Марія Бабяк, Марія Барановська, Анна Стасик, Катерина Кундира, Михайлина Шагала, Василина Сербенюк, Варвара Сеґін, Анна Вовчак, Емілія Слободзян, Марія Качмар, Вікторія Савчинська, Юстина Баран, Іва Олійник, Анна Войтович, Марія Курган, Катерина Міґрала, Текля Гіба, Ева Мандро, Анна Костик, а 50 ц. п. Катерина Цибак.

ноги. Коли Батрак наближився, вона здивована встала, придержуючись рукою вербового гилля.

Відповівши на його привітання, Софія якби виправдувалася:

— Це коротка хвилина мого дозвілля серед природи. Я вдоволенна, що можу тут хвилинку відпочати. Тут дуже гарно! Коли б цей чарівний закуток перенести до театру хоч би для „Лісової пісні“, то, думаю, що й найвибагливіший режисер був би вдоволений.

Батрак не міг зразу порозуміти, при чому тут театр, режисер, відпочинки і „Лісова пісня“. Це все було йому зовсім байдуже. Він бачив перед собою тільки жінку, яку бажав здобути.

„Але чому саме цю? Чому саме Софію Денисівну Карпович?“

„Бо ніхто не захоче звичайного каменя, коли може мати самоцвіти“.

„А лінія партії?“

„Ціна жінки ніколи не перевищить ціни кар'єри. Тому все в порядку!“

Софія дивилася у воду, якраз у те місце, де була Батракова відбитка.

„Цікаво, що вона думає?“

— З якої ви області, товаришу секретаре?

— Приїхав з Самари.

— Ні, мені цікаво, в якій області ви народжені?

— На Київщині.

— Я так і знала. На Київщині всі чоловіки високі.

Вона вмовкла та знову задивилася в воду.

— Погляньте, — сказала нараз, сміючись, — скільки тут риб! Манюсенки такі, вони лоскочуть мені ноги. Голодні біднячки.

Підбігла до своїх річей, що лежали на траві, добула шматок хліба та почала кидати о kruшинки на воду.

— Ідять! — раділа вона, як дитина, нахилившись над річкою.

Батрак не зводив з неї очей. Коли б не думка, що передчасно сполошить її і попсує все діло, був би в той же момент держав її в своїх обіймах.

— Вас чекають з обідом у колгоспі.

— О, не говоріть про обід. Сонце, повітря й вода дають мені більше сили й спокою, як усе інше.

Вона сміялася тим розкішним сміхом молодости, що сіє радість і щастя довкола.

— Ви краще наловили б риб, щоб баба Параска нажарила для нас на вечеру, а так, яка користь з того що ви їх годуєте?

— А така, що малята не будуть голодні. А щодо ловлі, то з мене поганий рибалка. Може тому, що я не люблю завдавати смерть.

— Ні, це тому, що ви ще не стали на твердий ґрунт діалектично-матеріалістичного мислення, а у вас ще панує дух минулого. Ви певно скажете, що вбивати гріх. Я навіть певний, що ви не зарізали б курки на обід. Ленін каже... —

— Товаришу секретаре, змилюйтеся! Я не в силі думати про діалектичний матеріалізм, коли ви водночас говорите про жарену рибу й курку, та ще й перед обідом. Ось ходім краще на обід до баби Параски. А то вона буде сердитись, коли вареники вистигнуть.

— Ходім, — сказав Батоак без переконання. Йому хотілося говорити з нею, а вона так безпардонно перебила. Це його сердило й дратувало.

Софія щераз глянула по діброві та на річку і взяла черевики й причесалася. Батрак подав їй халат і лікарську торбу. З бічної зовнішньої кишені торби визирали дві великі книжки.

— Що це за книжки у вас, товаришу докторе?

— Про ці питаєте? Оця в чорній обгортці, це лікарська, без неї я наче без рук, а друга — це опис подорожі по півден-

нир морях біля Гавайських островів. Часом уночі, коли в мене чергування в лікарні і ніхто не потребує моєї допомоги, я читаю легкі пригодницькі романи або описи далеких країв.

— А чому ви не вивчаєте історії ВКП(б)?

— Історію ВКП(б) можна вивчати вдень, бо це трудна справа. Вночі я занадто втомлена й мушу мати такі книжки, які мене успокоюють.

— А що ж вас хвилює, Софіє Денисівно? Ви ж розкішно живете, чоловік і діти з вами, всі здорові, партія піклується вами більше, як усіми іншими людьми... Чого ж вам хвилюватись?

— Ви забуваєте, що я лікар.

— Так що ж, що ви лікар?

— Бачити смерть, а її спричинювати, це дві різні речі.

ного поруху лікарської руки, від давки ліку, від уколу, чи від чогось іншого, що здається дрібничкою, а що є серйозною справою. Це боротьба за життя, боротьба в могутню смертю, яка скриває в собі найбільшу тайну.

— А хіба вам уперше доводиться бачити смерть?

— Бачити смерть, її спричинювати, це дві різні речі.

— В житті бувають різні випадки, Софіє Денисівно. Часом нехотючи і найкращий лікар може вбити людину.

— Часом і таке буває.

— Але я хочу щось інше сказати: ви не по-більшовицьки сприймаєте життя. Мякість — це не наша прикмета. Вбити, наприклад, невилічно хвору людину для скорочення її муки в недузі — це нічого злого.

— Ми не маємо права цього робити, товаришу секретаре. Взагалі, це варварство вбивати людей. Ми залюбки хвалимося цивілізацією, а в принциповому питанні відношення людини до людини залишилися звичайними канібалами.

— Ви неправильно думаєте. А от візьміть зрадників революції. Вони шкідники, вони творять багато зла, це ж вороги народу. Чому ж із ними панькатися? Стрілив — навіть

рука не задрожить! Думати інакше — це контрреволюція.

— Дозвольте запитати: революція це прогрес чи регрес?

— Звичайно, прогрес.

— Якщо прогрес, то в кожному відношенні, а перш за все у поборюванні насилля людини над людиною, як каже Маркс. Тому, товаришу секретар, не мої, а ваші погляди є контрреволюційні.

Жінка засміялася.

Батрак закліпав очима. Він хотів швидко відповісти, але розгубився, бо не вмів опрокинути того, що Софія сказала. Одночасно почував, що все те, що вона говорить, логічно зовсім правильне, і теоретично згідне з конституцією, але... практично — це великий ухил.

— Я думаю, товаришу докторе... —

— А я вам раджу не думати, товаришу секретаре, бо бо сьогодні для цього занадто гарний день. Ось, уже й колгосп перед нами. Мабуть, сьогодні баба Параска ціле порося жарить, бо запах аж сюди доходить.

Батрак зрозумів, що Софія хоче затерти враження своїх попередніх слів і не так легко буде тепер втягнути її в нову розмову. Як на лихо в тій хвилині надіхав якийсь чоловік парною коней і звернувся до неї:

— Рятуйте мою жінку, пані доктор! Ідьте зі мною!

Софія хутко поклати на віз течку, а тоді Батрак підняв її й легенько посадив на віз. Вона нічого не сказала, тільки здивовано подивилася. Батрак зразу спянів від запаху її волосся, від дотику її тіла, і довгий час не міг прийти до себе, ані зрозуміти, що власне з ним діється.

Це вперше в житті він не опанував своїх почувань, до яких завжди призириливо ставився. Зрадив себе при першій дрібній нагоді. Це була ганебна необережність і Батрак важко дорікав собі, бо його амбіція була глибоко зранена. Він знав, що досягнення кожної мети вимагає сили волі, витривалості й упертості. Всі ті

риси справжнього большевика, як він думав, у нього були, а ось щось сталося з ним таке, чого він не передбачив. Значить, він не знає себе. Але годі. На майбутнє треба берегтись і бути уважним.

З того часу Батрак не переставав зустрічатися з Софією по всіх довкільних селах. Він слідував за кожним її кроком і користав з кожної нагоди, щоб її побачити. Тепер він держався дуже пристойно й поводився без закиду, але Софія не довіряла йому. Вже за першим разом помітила вона в чому справа, але вдавала, що нічого не помічає. Її вся гра змагала до того, щоб, коли вже не можна виминути з ним зустрічей взагалі, то хоч скоротити їх до мінімуму. Згодом вдалося їй перейти на роботу виключно в лікарні. Перестала їздити по селах і деякий час зовсім не бачила Батрака. Проте він швидко узнав, що до її обов'язків належить виїжджати кожного тижня в область, тому завжди їздив туди машиною і наче то випадково з'являвся там, де вона того найменше сподівалася. Декілька разів він просив її вертатися в район разом із ним, але вона завжди відказувалася, мовляв, не любить їзди автом, і їхала залізницею.

Але одного разу не дістала квитка на поїзд, бо масово йшли військові транспорті. Не могла, значить, другого дня вранці з'явитися на роботу, а за це гостро карали. Тільки недуга з високою температурою, або смерть могли виправдати неприсутність робітника. Такої причини, що, мовляв, не було поїзду, не приймали до уваги.

Софія сперлася втомлена на залізне поруччя біля каси, не знаючи, що далі діяти. Їй хотілося сміятися, бо й справді брак логіки у вчинках уряду супроти власних громадян був більше, як комічний. Кругом роїлося від людей. Вони сиділи на лавках, на власних клунках, або просто на брудній долівці. Була ніч і Софія знала, що в жадному готелі вона не знайде вільної кімнати.

Та ситуацію врятував саме

Батрак, що тільки ждав такої нагоди.

— Машина стоїть перед „вокзалом“, ходіть швидше.

Софія не вагалася, бо це була єдина дошка рятунку.

— Я дуже втомлена, — сказала вона, — і, користаючи з того, що машина порожня, спробую спати.

З тими словами відчинила двері до задньої частини авта і примістилась на м'яких подушках. В тій хвилині відчула полегшу, що їй вдалось оминути неприємних наслідків „прогулу“ Та їй свідомість давило почуття іншої небезпеки. Вона старалась не допускати їх до себе та все одне — бачила перед собою могутні плечі Батрака й мусіла про це пам'ятати.

„От ситуація! — міркувала. — Рік тому я не могла б уявити, що їхатиму в товаристві чекіста, що власними руками вбиває невинних людей. Господи, а кругом темна ніч, Якби вбив мене, ніхто й не довідався б!

Авто мчало темними, безлюдними дорогами. Софія умістилась вигідніше на сиджені і, щоб не бачити Батрака, заплющила очі. І хоч думки ходили в її голові, проте цілоденна втома та злегка коливаючий рух авта зробили своє. Софія заснула.

Коли прокинулась, надворі світало. Машина стояла на кручі під високими дубами, а внизу шуміла річка. Батрака не було видно. Щойно коли Софія вийшла на кручу і глянула вниз, побачила, що він там розводив багаття. Хвилину постояла, продумуючи, що їй робити, а потім зійшла вниз.

— Шкода вашого труду, товаришу секретарє! Чого вам заходитись із варенням чаю? Ми ж будемо незабаром дома.

— Тоді випемо вдруге, засміявся він. Софію вразив тон його голосу. Він був якийсь інший, як звичайно і Софія насторожилась. А може їй так здавалось? Він уважно здіймав із вогню чайник і наливав в чашку бурого кипятку. Софія хотіла розвіяти напруження

— Ви може були в ОБВНО?

— Був, але минулого тижня.

— У завідуючого?

— Еге ж!

— Чи ви звернули увагу на картину в його кабінеті „Жовті води“? Це картина учня середньошкільника з нашого міста Петра Сулими. Ви його знаєте?

— Ні!

— Це ж брат тієї дівчини, що працює в Наросвіті. Її напевне знаєте.

— О так! Її знаю. Вона казала раз, що ймення відповідає змістові. Це відносилось до мене. А ви, мабуть, також тієї самої думки.

Батрак блиснув очима, що були недобрі та злющі.

— Якщо хочете знати мою думку, то я вам її скажу, — відповіла вона рівним голосом. — Ви самі згадували мені, що ваша освіта не була систематична та що вона неповна. Проте воно неважно, чи ви вчилися у школі чи самотужки. Йде про мінімум інтелігенції, отже проте, щоб дати собі раду з усіма проблемами, які висуває життя. Мені здається, що ви скорше чи пізніше завжди й у всьому знайдете правильний шлях. Може мені лиш так здається, але я вірю в генія нашого народу.

Мовчанка. Батрак насуплено колупав в багатті, що яко розгорілось. Подув вітер і полум'я хитнулось у бік Софії. Відбухово відсунулась вона, піднявшись на коліна.

У тій хвилині Батрак вхопив її дужим раменем за стан, і притягнув до себе. Вона почула його голову на своїх грудях та це тривало тільки одну мить. Не встигла ще отямитись до почу, коли він нагло зупинився і відскочив.

— Вибачте, — пробурмотів глухо та наче п'яний пішов до машини. Софія розглянулась. Нікого не було. Вона поправила одержу та якось автоматично почала гасити вогонь, що ще димився в траві.

— Я чекаю на вас, — сказав похмуро Батрак. Він був блідий.

Софія мовчки підійшла ближче, швидко тепер помітивши, що по її блузці лазить червона

комашка, зозулька семикратчаста. Вона струснула її в траву, а Батрак наступив на неї чоботом, не то зі злістю, не то з острахом. Після того вони сіли кожне окремо в машину та рушили з місця.

Софія швидко заспокоїлась, хоч добре знала що ситуація в якій вона перед хвилиною находилася, була не дуже безпечна. В першому моменті Батрак обезвладнив був її зовсім, коли ж опісля вже могла вирватись йому з рук, завдавши удар у живіт, то вона не використала тієї обставини, щоб не стягнути нещастя на свою родину. Вона знала хто є Батрак і боялась його. Він мав великі впливи в партії і з ним не можна було жартувати. Вона не сміла наражуватись на його гнів і пімсту, бо в неї були діти. То ж иокладаючись на розум, треба було здушити в собі обиду й не дати пізнати, що вона жахається дотику його рук, його кривавого минулого, щодо якого в неї не було ніяких сумнівів. Їй була лише незрозуміла причина, що Батрак залишив її в спокою. Їй вбився в пам'ять вигляд його обличчя, як він наступав чоботом на зозульку семикратчасту. Невже ота малюкомашка стала її спасителькою? Що погадала вона тій твердосердній людині, що жила без усяких сантиментів? А може червона маленька зозулька це Ібікові журавлі, це повторення історії перекотиполя, лише в інших умовах і в іншій формі? Коли так, то Софії, значить, було дано підглянути, як десь глибоко дрогнула Батракова душа. Це завжди так буває з кожною людиною, що сповнила злочин, бо злочин вже одночасно є і карою. Не все Софія погано знала, бо хоч лікувала тіло людини, то по суті більше цікавилася душею.

(Далі буде)

**Вже вийшла з друку
збірка віршів
Івanni Савицької
“ С Е Р Ц Е ”**

**Ціна 70 центів
Замовляти в Централі СУА**

НОВІ КНИЖКИ

Наталя Костецька: Мясива, куховарські приписи. Відбитка з "Нашого Життя". Практична Книгозбірня ч. 1. Видав Союз Українок Америки. Ст. 32.

Книжка приємна у вигляді, на доброму папері, чітко й естетично оформлена, з приписами, що розміщені ненакопичено. До кожного припису окремо подані складники їх і потрібна кількість, а побіч пояснення.

Мясиво поділене відповідно до способу приладжування з попереднім поясненням-заввагами. У них авторка виявляє таємниці раціонального і вдалого варення, які залюбки скривали перед виявом досвідчені господині.

Постепенно переходить від найлегших страв до трудніших, взявши до уваги суттєве, а саме раціональне відживлювання родини. Тому й не запускається в лабіринт дивачно-вибагливих страв.

Молоді господині знайдуть там нескладні, а смачні приписи. Вона дає матеріал для елементарної куховарської науки і відчиняє дорогу — скоро пізнати і зрозуміти приписи найбільш вибагливої кухні.

Зі зміною місця нашого поселення, змінилися і обставини і спосіб життя. Ми змушені пристосуватись до них і своїм харчуванням. Ця книжка і чергові зшитки будуть дорадником і вчителем кожної господині. Тому кожній раджу запізнатись із цією книжкою, бо вона подає нам страви, відповідні в тому кліматі, в якому тепер живемо.

Ольга Ліщинська.

Вже вийшла з друку книжка
ОЛЕНИ КИСІЛЕВСЬКОЇ:

ЛИСТИ ЗНАД ЧОРНОГО МОРЯ

Обгортка маляря В. Дядинюка

Ціна 2 дол.

Замовляти в Централі США

ВІСТІ З КОМІТЕТУ „МАТИ Й ДИТИНА“

Шкільні патронати

Садки і школи в Німеччині й Австрії знаходять опікунів. Подаємо шкільні патронати в такій черзі, як наспіли:

Мюнхен-Мозак — 22 Відділ у Шикаго (Д. Бурштинська)

Мюнхен-Людвігсфельд — 26 Відділ у Гемтремк (Т. Стельмах) і школа українознавства (І. Кучер)

Авгсбург — 16 Відділ у Мінеаполіс (Л. Козак)

Новий Ульм — 33 Відділ у Клівленді (Т. Городиська).

Пассав-Кольбоюк — перебрала Марійська Дружина у Філадельфії (др. М. Струтинська).

Інгольштадт — 28 Відділ у Ньюарку (п. О. Гординська).

Шонгав — 11 Відділ у Трентоні (п. Л. Сердюк).

Регенсбург — 19 Відділ в Амстердамі (п. І. Скопляк).

Відділи США, що перейняли на себе опіку навчальної станиці, повідомили про те Централю США і Гол. Управу ОУЖ у Німеччині. Вони зобов'язались до оплати вчительської сили,

шкільного приладдя і комірнього за школу, (в більшості таборів тепер немає шкільного приміщення). Гроші присилають щомісячно до фонду "Мати й Дитина" при Централі США, а звідсіля їх розсилають правильно на руки голови делегатури ОУЖ.

Окрім того Відділ США, що перейняв на себе патронат, може увійти у безпосередній зв'язок із навчальною станицею. Тоді довідується безпосередно від голови делегатури або вчительки, як поступає навчання, скільки дітей ходить, як живуть їхні батьки. Деякі Відділи, як 22 у Шикаго, зорганізували ще допомогу для батьків дітей чи збирають гроші на ремонт шкільного приміщення. Та це вже додаткові пожертви патронатів. Головне те, щоб ці вісім патронатів, що діють, працювали безперебійно та уможливили нашій дітворі у тих садках і школах правильне навчання.

Комітет „Мати й Дитина“

КУХОВАРСЬКІ КУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Жіноча організація в Данії дала почин такого курсу при університеті в Копенгазі. Показалось, що молоді люди, як дівчата, так і хлопці, радо прийняли таку форму господарської поради. Тоді Т-во вчителів домашнього господарства випрацювало короткий плян курсу й міністерство освіти його одобрило. Куховарський курс для студентів належить тепер до вечірнього навчання і держава уділює його безплатно. У 1952 р. переведено 22 курси в різних місцевостях Данії, а в ньому взяло участь 700 студентів і студенток.

На зміну адреси треба долучити 10 ц.

Заходом 46 Відділу США
у Філадельфії

відбудеться в залі Клубу

при 24. і Бравн вул.

дня 28. лютого 1954

А К А Д Е М І Я

в честь

ОЛЬГИ БАСАРАБ

ЗАВВАГА

Через недогляд не подано прізвища авторки нарису „Різдва казка“ в ч. 1 „Н. Ж.“ Написала його Марія Остромира.

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Percival Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Весна ..... 50 ц.
Літо ..... 70 ц.
Осінь ..... 70 ц.
Зима ..... 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич
Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

Вже появилсь
казочки й віршики з „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич
Ціна 30 центів

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку
ілюстрована збірка віршів
К. Перелісної

Для малят - про звірят

Ілюстрації Слави Сурмач
Ціна 60 центів

Замовляти в Централі СУА
909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ!

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.
„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.

В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

WOMAN'S WORLD

P. O. Box 791 — Winnipeg, Man., Canada

ДЛЯ ДІТВОРИ Й ЮНАЦТВА

передплачуйте

пластовий
журнал

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Видає Організація Української Молоді „П Л А С Т“
Дітройт, Миш.

Ціна поодинокого числа 50 центів

Замовляти в адміністрації:

„MOLODE ZHYTTIA“ — 29 Shepard Terr.
West Orange, N. J.